Akbaba

İnönü — Bu zehirli mantarları temizleme-
dikçe bu fidan serpilmeyecek!.



büyük yaz çekilişinde

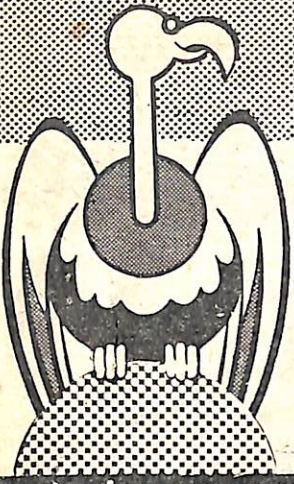
tekrar

5

milyon

TÜRKiYE  BANKASI

(Faal: 1721—50)



Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :

Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rıfat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Şemsi Belli, Salâhattin Kutlu, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Va - Nu, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mım Uykusuz, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinçcağ, Mıstık,



Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası

Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

12 Mart 1964
Cilt : 6 — Sayı : 11
YIL : 42



Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

GORHMİREM

AZERBAYCAN halk şairi Sâbiri tanır mısınız?. Molla Nasreddin adındaki mizah dergisinde «Hop Hop» imzasiyle ne yaman taşlamalar yazmıştır. Sonra bu manzumeler bir kitapta toplandı, altmış yıl önce.. Adı Hophopnâme'dir.

Sâbir, bütün ömrünce yobazlarla, gericiler le pençeleşti. Öleli, elli beş yıl oluyor...

Bunlardan birini hiç unutmam. Adı Gorhirem'dir.

Şair, önce kendi yiğitliği ile övünüyor: «Dalgalı umman görirem gorhmirem» diyor.. «Kükremiş aslan görirem gorhmirem..» Korkmuyor Sâbir: Ne kaplandan, ne tufandan, ne sırtlandan, ne şeytandan...

Amma, bu korkusuz adamın, sonunda, bütün korkusunu iki mısrada toplanmış görüyoruz:

Liyk bu korkmazlık ile doğrusu
Harda müsülman görirem gorhirem!

Şairin korktuğu müslüman, tanrısına gönül vermiş, içi tertemiz müslüman değil, yüreği cehennem kuyusu yobazdır. Eline şeriatin kılıcını alan Ahont, öyle canını yakmış Sâbir'in, onu öylesine dünyadan usandırmış ki, aslanlardan, kaplanlardan, ummanlardan korkmıyan şair, nerde onu görse korkuyor!

Yobazdan hangi aydının gözü yılgın değildir ki? Büyük şairimiz Şeyhulislâm Yahya bir şiirinde, sahtekârlığı meslek edinen mürai yobazı kaleminin ucundan nefretle silkerek:

Mescitte riyâ - pîşeler etsin ko riyâyi,
Meyhaneye gel kim ne riya var, ne mürâyi!

Diyor. Bu ses, yakın bir geçmişten değil, üç yüz yılın ötesinden geliyor... Bu ses, Şinasi'nin, Tevfik Fikret'in değil, en büyük din adamı Şeyhulislâm'ın sesidir. Yobaz, o zaman da yobazmış. Bunun içindir ki, yine şair Yahya, sarığı ve cübbesi ile övünen din madrabazına, şu yaman mısraın kamçısı ile çarpıyor:

Âdeme cübbe-vü destâr keramet mi verir?..

Kafamın içinde yapraklar çeviriyorum... İşte Ziya Paşa.. Ne diyor:

«Çok hâcıların çıktı hacı zir-i bagalde...»

«Zir-i bagal»in «Koltuk altı» demek olduğunu genç okurlarıma fısıldayınca mısraın mânası çözülüverir.

Yalan mı söylemiş Ziya Paşa?.. Demek bugünkü kaçakçı hacıların yüz yıl önceki dedeleri de ayni malın gözü, aynı sahtekâr yobazlarmış: Koltuk altlarından haçları düşen hacılar.

Ya Remzi Baba'nın şu korkunç hicvine ne dersiniz:

«Ben çok mürai zâhidi gördüm senin gibi»
«Kandil sirkat eyledi Beyt-ül harâmdan»

Memleketin başında bir padişah, bir halife olduğu o geçmiş yıllarda, o bakanlar kurulunda şeyhislâmın sadrâzamla yanyana oturduğu yıllarda, o dinin bütün dünya işlerine karıştığı yıllarda, o harbe bile fetva ile girilen yıllarda bir şair çıkıyor ve: «Ben senin gibi ne iki yüzlü yobazlar gördüm ki, kâbeden kandil çalmıştır» diyor...

Atatürk, bu cehennem ağacını kökünden devirmişti. Alçak politikacılar, dokuz yüz kırk altıdan beri, on sekiz yıldır, onun kökünü salyalariyle sulaya sulaya eskisinden gür, eskisinden korkunç, gömüldüğü topraktan fışkırttılar.

Şimdi, traktörün sürdüğü toprak, bir günah toprağıdır, verdiği buğday yenmez...

Şimdi, radyo dinlemek Tanrıya isyandır. Kulaklara zebaniler kurşun akıtır...

Şimdi, yurda turist çağırmak, memlekete döviz getirmek bir uğursuz suçtur: Gâvurun bastığı toprağa göklerin rahmeti yağmaz, tarlalar yanar, ürünler kurur.

Şimdi... Şimdi eski türbe parmaklıkları önünde yaldızlı yeşil levhalar dizili... Şimdi, cami avlularında karınca duaları okunuyor... Şimdi, büyük şehirlerin büyük caddelerinde bile kara sakalların, kara berelerin, kara çarşafların karga sürüleri dolaşıyor.

Yüz yıllar boyunca, her ileri adıma bir sarık dolanan bir memlekette... az daha yaşıyoruz diyecektim! Yaşamak mı bu?..

Birkaç gündür gazetelerin Ankara haberlerinde bir müjdenin şafakları ışıyor: Bakanlar Kurulu, gerici saldırıları önemle ele almış...

Demek İnönü'ye atılan kurşun, demokrasinin kuş tüyü yastığında rüyaya dalanları uyandırdı

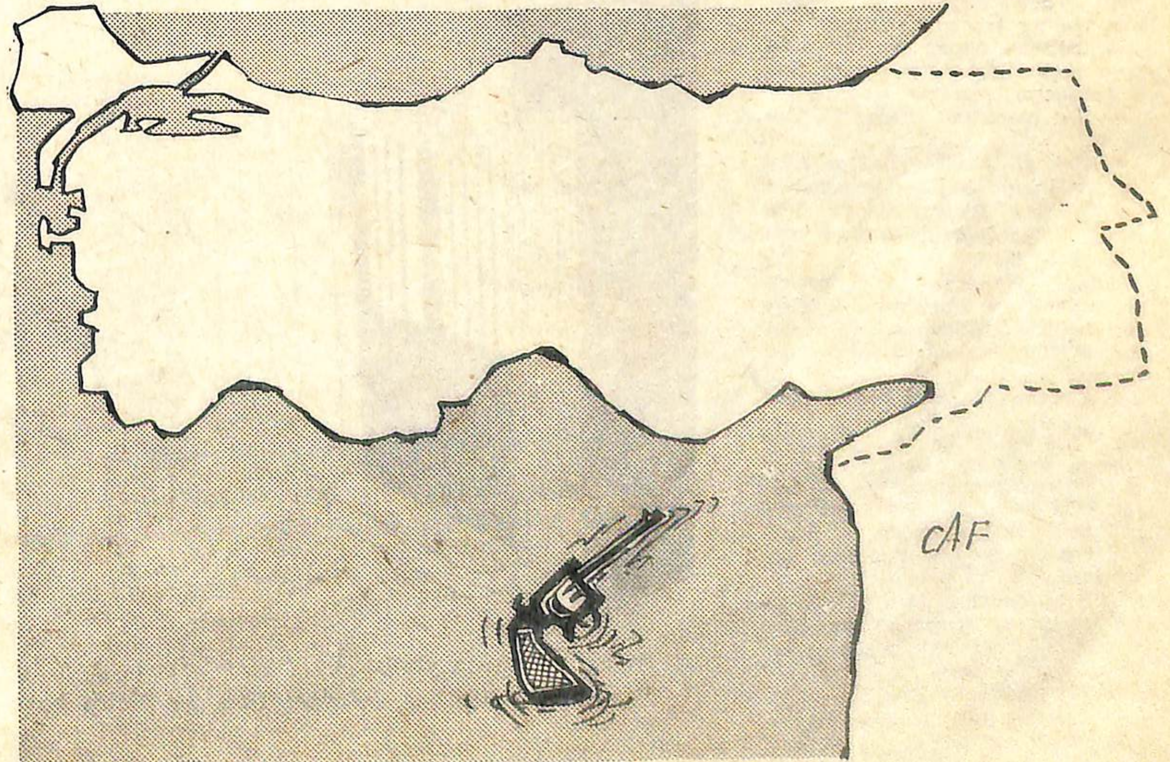
Ne demiş Azerbaycan'lı Sâbir:

Harda müsülman gorirem gorhirem!

Atatürk çocukları!.. Ciğerlerinizi, yalnız sizin hakkınız olan bu hür hava ile şişirerek bağırınız: **GORHMİREM!**

Yusuf Ziya ORTAÇ

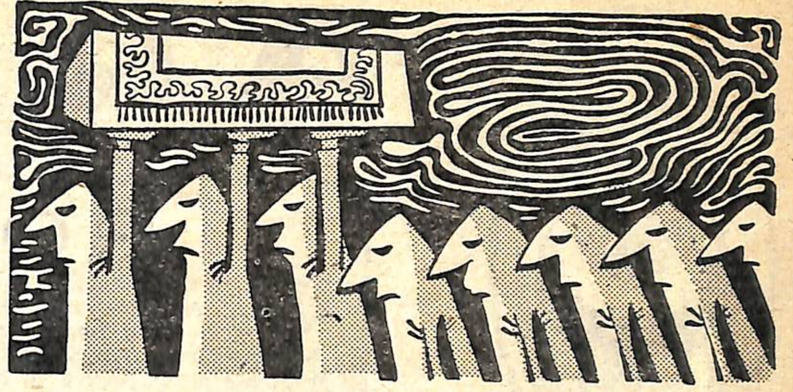
Ruslar Kıbrıs'a silâh yığıyor. (Gazeteler)



Silâh deposu!

Muhteşem BİR ALAY

Naci Sadullah



KALABALIK, nerdeyse caddeyi iki yandan itip genişletecekti. Böyle muhteşem cenaze alayı az görülmüştür. Kenardan seyredenler arasında: «Böyle ölüm dostlar başına» diye ağzı sulananlar bile vardı.

Ben, kalabalık içinde bir sağa, bir sola yalpalıyarak yürüyor, koluna girecek, çene çalacak bir dost arıyordum. Her kafadan bir ses çıkıyordu, fısıltıdan kahkahaya kadar. Konuşulanlara kulak verdikçe şaşkınlığım artıyordu: Merhumu, hürmetle, muhabbetle, rahmetle anan tek kişi yoktu, bunca insan içinde...

Biri, yanındakine, hem de yüksek sesle, hiç aldırmadan dert yanıyordu:

— Aksi gibi bugün de bir sürü işim vardı... Herif akşam ölüyor, ertesi sabah gömüyorlar... Anlamam bu kadar aceleyi.. dirilir diye mi korkuyorlar nedir?.. Şimdi buz dolabı çağındayız. Cenazeyi bir ay bekletsen taptaze durur orada... Ben hiç ay demiyorum, ama bunları hiç olmazsa üçer gün bekletip de merasimi önceden ilân etseler olmaz mı?.. Herkes işini ona göre ayarlar, iki ayağı bir pabuça girmez...

Dinleyen ağır ağır başını salladı:

— Çok haklısın.. Ben de senin durumundayım. Üstelik rahatsızım da...

— Vah vah, geçmiş olsun.. Gelmeseydin bari.

— Nasıl gelmezsin birader?.. Vaktiyle merhumla gazetelerde biraz atıştığımızı bilirsin...

— Bilmez miyim? Ben de kavgaya karışmış, senin tarafını tutmuştum ya...

— Eksik olma... Şimdi bizi burada görmeseler hemen arkamızdan veriştirirler.. Fırsat düşkünü çoook!

— Doğrusu ben de ondan korktum: Yoksa bilirsin, merhumla aramız hiç de iyi değildi.

— Benim de öyle... Bir döğüşmediğimiz kalmıştı!

— Ama lâf aramızda, Allah taksiratını affetsin, döğülecek herifti doğrusu...

— Hem de kızılcık sopasiyle!

— Öyle de uğursuzdu ki mübarek.. Hangi mecliste bulunmuşsa mutlaka bir tatsızlık çıkmıştır.

— Baksana, ölmek için bile nasıl hava seçti: Kara kışın olanca tipisi üstümüze boşalıyor...

— Sen mezarlığa kadar gidecek misin?

— Yok ne hacet, tabutuna gireyim de ikimizi beraber gömsünler!

— Elbet... Bu kadarı çok bile ona... Yolun bundan ötesine kendisi gitsin artık!

Onlar gülüşerek yürürlerken, ben, adımlarımı ağırlaştırarak biraz geri kaldım. Arkamda, yüzlerini görmediğim iki kişi şöyle konuşuyordu:

— Cenaze çok kalabalık doğrusu...

— Öyle ama, kalabalığın büyük kısmını askerler, izciler, öğrenciler teşkil ediyor. Bizim gibi üç beş tanıdığın da zoraki geldikleri muhakkak... Yoksa, merhumu zerre kadar sevmediklerini hangimiz bilmeyiz?

— Orası doğru... Ben en çok şu izci çocuklara acıyorum: Hepsinin bacakları soğuktan mosmor olmuş...

— Biz artık dönsek mi?

— Dönelim elbet, uğruna donacak değiliz ya?

Bundan sonra onların seslerini de duymaz oldum: Tipi içinde sessizce kaybolmuşlardı demek...

Bir ara, ilk dinlediklerim gibi kolkola fısıldaşan iki yaşlı zat ile omuz omuza geldim. Biri, ötekine soruyordu:

— Kaç çelenk var acaba?

— Ben yirmi dokuz tane saydım.. Göremediklerim de var galiba...

— Daha çoktur herhalde... Bilirsin ya, merhumun her tarakta bezi vardı...

— Eveet, onda başa geçmek, kartvizitini yeni ünvanlarla süslemek merakı hastalık halindeydi...

— Hele idare meclisi âzalıklarına bayılırdı...

— Oldu da ne oldu sanki?.. Sonu yine bu değil mi?

— Hem kuzum, neden zorladın beni bu herifin cenazesine gelmeye?

— Zorladım ya.. Çoktandır görüşemiyorduk.. Merhumun sayesinde buluşmuş olduk...

— Desene, bütün hayatında yapamadığı tek iyiliği vefatiyle becerdi merhum!

Onlar, etrafa duyurmamaya çalışarak birer sinsi kahkaha atarken, eski futbolculuktan kalma sıkı bir omuz markasıyla, Fener'in eski dalgakıranı Cafer misali ikisini de yere yapıştırmamak için ileriye doğru hamle ettim...

Biraz ötede iki meşhur profesörümüz yürüyorlardı. Hiç olmazsa onların olgun ağızlarından, bir cenaze arkasında konuşulacak sözler duyabilmek ümidiyle kulak kabarttım. Daha yaşlı olanı:

— Yok canım, diyordu, ne gezer? Yarıdan fazlası intihâldi o eserin...

— Hayret! Pekiy, ya o: «Ana hatlariyle dünya edebiyatı tarihi?»

— O da kendisinin olamaz. Merhum Fransızca'nın «F» sini bile bilmezdi... Benim duyduğuma göre, o eseri, asistanlarından birine tercüme ettirmiş...

— Çeviriyi başkasına yaptır, imzayı kendin at... Muharrirlik değil, bir çeşit sahtekârlık!

— Merhum öyle işlerde çok cesurdu...

— Tuh, bilseydim gelmezdim cenazesine...

— Yok canım, pişman olma.. Böyle bir kötülük timsalinin gömülüşünü temaşa, insana huzur, ferahlık verir!

— Vallahi yamansın üstad, ölü ardında bile güldürürsün insanı...

— Profesörlerin sözleri mideme vurmuştu. Baş dönmesiyle karışık bir bulantı içinde geriye kaldım. Ama bu sefer de kulaklarım solumdaki kafadarların konuşmalarına takılmıştı. Birisi, ötekine, az ileride yürüyen kısa boylu, tıkız, kulaktan takma gözlüklü bir adamı göstererek:

— Bak bak, dedi, kim gelmiş...

Öteki gösterilen adama bakarak parmağını ısırdı.

— Hayret, dedi, benim bildiğim o, merhumun baş düşmanıydı...

— Yine öyledir: Bir düşman için bundan mesut gün, bundan zevkli temaşa olur mu?

— Sadizm?

— Sadizm madizm: Unutma ki, merhum da insanı kendisine zorla düşman eden takımındandı...

— Orası öyle.. Fakültede bana az mı madik atmak istemişti?

— Ya bana?.. Benim yerimde başkası olsa, bu havada cenazesine geleceğine, sıcak odasında sevincinden göbek atardı... Ama ne yapalım ki buna bizim insanlığımız mâni...

— Doğru... Sen sahiden efendi adamsındır.

— Teveccühün... Sen de öylesin.

— Ama seninki daha büyük.

— Hayır, ben asıl seninkine büyüklük derim. Çünkü ben senden daha yaşlıyım. Senin yaşında olanlar, hislerine kapılmakta mazurdurlar...

— Fakat merhumun sana yaptıkları, bana yaptıklarından daha ağırdır... Unutmak için, senin kadar büyük kalpli olmak lâzım!

— Yok yok, ne söylesen kendini küçültemezsin.. Büyüklük sende!

Midem.. Midem... Aman Allahım, cenaze alayında ayıp bir şey yapacağım nerdeyse. Ne olur ne olmaz, şöyle kenara doğru çekildim.

Bu sefer, sağ tarafıma yeni kuşağın iki ünlü yazarı düşmüştü. Birisi:

— Rahmetli çoktan demode olmuştu, diyor... Bu bakımdan biz onu, bugün değil, bundan yirmi yıl önce ölmüş sayabiliriz!

— Eserlerine artık kitapçı dükkânlarında değil, manav dükkânlarında rastlıyoruz: Çoktan kese kâğıdı olmuş!

— Ne yapsak acaba?.. Dönelim mi dersin?

— Yoook, başladığımız işi yarıda bırakmak bize yakışmaz... Hem bugün, benim bir vazifem daha var: Merhumun gömüleceği mezarlıkta bizim valide de yatıyor. On senedir ziyarete gidememiştim. Kısmet bugünmüş!

— Ben camiden döneceğim.

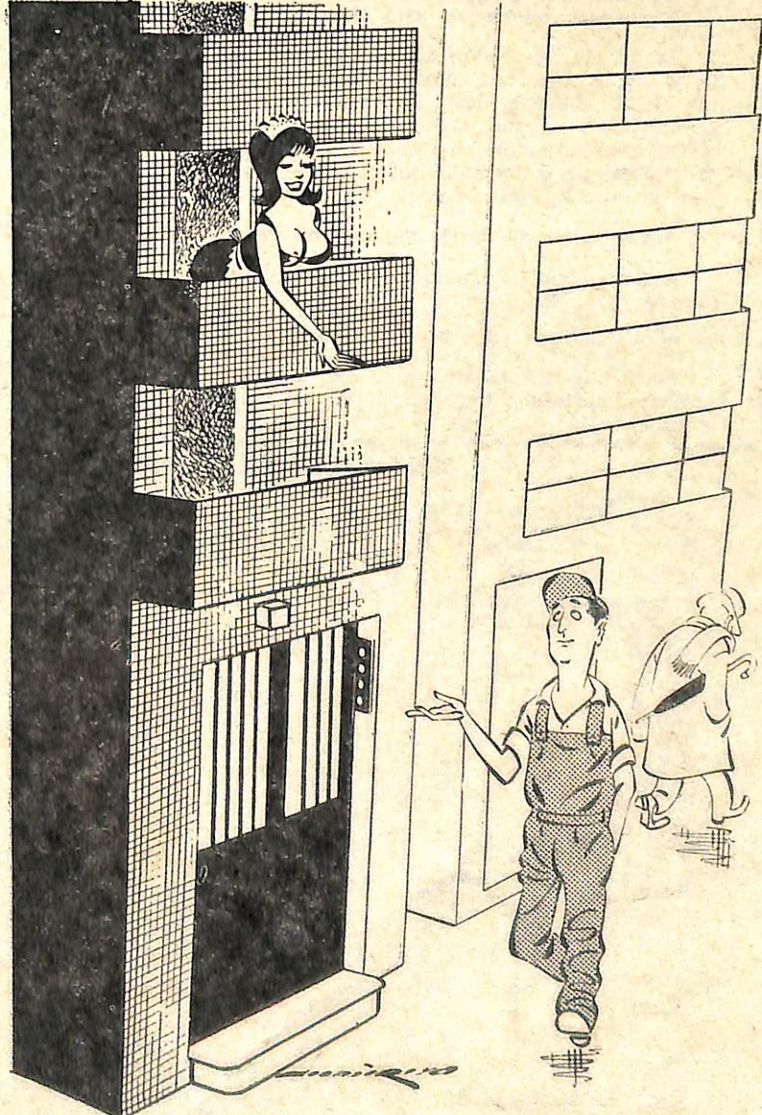
— Ayıp.. Gel mezara kadar...

— Gelemem.. Benim mezarlığa karşı fena halde allerjim vardır. Bir kere Orhan Veli öldüğü zaman gitmiştim, kaskatı bayılmışım, bu sefer sağlam ölürüm...

— Hiçbir şey olmazsın. Çünkü bu mezarlık çok ferah...

— Bana bakma, sen istersen gece de kal, mehtabı seyret: Selviler arasında çok şairane olur!

— Öyleyse ben de camiden döneyim bari. Valdeyi inşallah bir



— Fabrikada grev yaptık...
— Bu gece buluşalım öyleyse: Ben de bizim beye grev yaptım!..

başka dostun cenazesinde ziyaret ederim...

Kulağıma başka lâkırdı çalınmasın diye artık insanlardan uzak yürüyordum.

Ama cami avlusunda imamı dinliyebilmek için ileri doğru sokuldum: Hiç olmazsa onun sözleriyle biraz içim yıkanırdı. Sipariş üzerine bile olsa, merhumu hayırla anacak tek adam o olacaktı elbet.

Bu ümid ile dinlemiye başladım. İmam: «Profesör, yazar» filân diyordu ama arkasından bizim merhumunkinden başka bir isim söylüyordu:

«Edib-i muhterem, mütefekkir-i âzam, mütercim-i şehir bay Murtaza Çiçekçioğlu'nun cümle asâr-ı ilmiye ve edebiye ve felsefiye ve hikemiye ve içtimaiyesi bilûmum münevveranı milletin hafızalarında menkuş bulunmaktadır!»

«Muhterem profesör Murtaza Çiçekçioğlu'nun...»

İmamın coşkun sesi perde perde yükselerek sürüp giderken etrafımda şöyle sözler duyuyordum:

— Allah Allah, kim bu Murtaza Çiçekçioğlu da yahu.

— Hayret... Merhumun ismini imama yanlış vermişler galiba...

— Olmaz öyle şey... Demek burada, o isimde başka bir profesörün de cenazesi var.

— Sakın herifin şöhreti gibi ismi de sahte olmasın!

Derken imamın sesi kesildi. Anlaşılmaz konuşmalar duyuldu ve arkasından, yine imamın özür dileyerek bir açıklama ile mesele anlaşıldı:

Meğer, dua sırasında okuması için kendisine verilmiş bir fakir ölünün adını, her nasılsa profesörünkine karıştırmış!

Bu yanlışını düzeltirken:

Kusura bakılmasın, diyordu, nihayet o da yabancımız değil.. O da bu vatanın evlâdı.. O da müslüman kardeşimiz.. O da Allahın kulu... Bizi yanıltan kuvvetler üstü kudret, burada onun da anılmasını irade buyurmuş demek!.. O ilâhi varlığın bize söylettiği sözler, o talihli kuluna helâl olsun... Sizler de helâl edin!

Kalabalıktan gür bir ses yükseldi: Helâl olsun!..

Ve imam:

— Gelelim diğer merhum-u muhtereme, diyerek, az önceki sözlerini bu sefer bizim profesör için tekrara koyuldu... Nihayet dua bitmiş, sıra meşhur soruya gelmişti. İmam:

— Merhumu nasıl bilirsiniz?..

Diye gürledi.

O sırada tam burnumun dibinde, birisi, yanındakinin kulağına eğilmiş:

— Vay namussuz imam vay, diyordu, ulan onu burada mı sorarlar? Burada cevabın doğrusunu verebilmek kimin haddine? Sen gel o suali bana münasip bir yerde sor da anlatayım ben sana keratayı nasıl bildiğimi!..

Vurmamak için yumruklarımı, sövmemek için dişlerimi sıkarak camiden deli gibi fırladım.

Ertesi sabah, gazetelerde aynen şu havadis vardı:

Muhteşem cenaze alayı!

Evvelki gün vefatını büyük üzüntülerle bildirdiğimiz değerli ve ünlü ilim adamımız, profesör sayın bay Karun Yıldızkapan'ın cenazesi dün muhteşem bir alayla kaldırılmıştır.

Memlekete binlerce öğrenci yetiştirmiş, yüze yakın edebî ve ilmî eserler yazmış ve tercüme etmiş bulunan üstadın, eller üstünde taşınan tabutu evinin, çalıştığı gazetelerin, üniversitenin kapıları önünde birer müddet durdurulduktan sonra, göz yaşları arasında ebedî istirahatgâhına götürülmüştür.

Meslektaşlarının, dostlarının, hayranlarının ve talebelerinin katıldığı muazzam bir kalabalık, merhumun yüzlerce çelenk ve bandonun arkasından giden tabutunu takip etmiştir.

Allahtan ailesine baş sağlığı, kendisine de rahmet dileriz.

Bu havadisin doğru olan tek tarafı galiba sadece başlığından ibaretti:

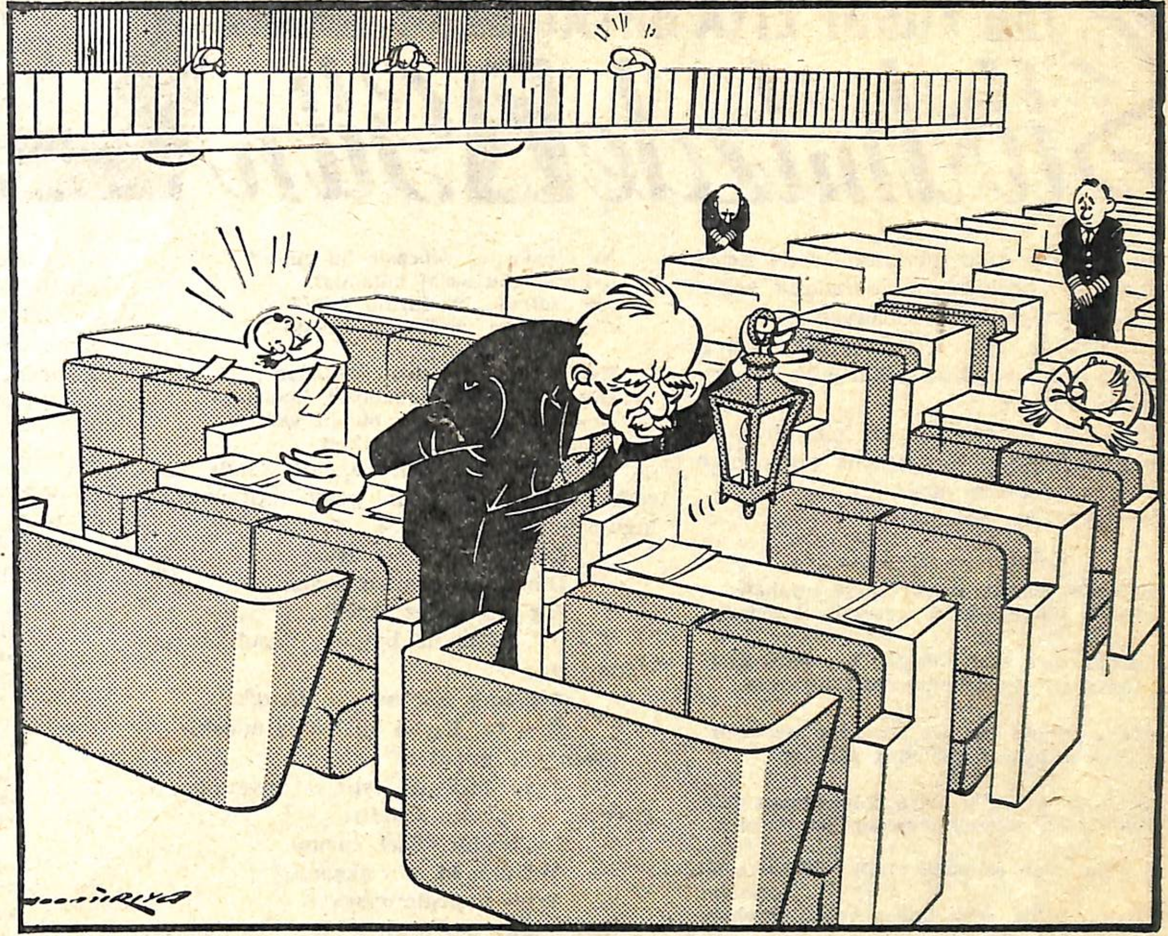
Muhteşem cenaze alayı!

Yalan değildi: Zira benim ister istemez dinlediklerime göre, o biçare cenazeye yapılan şey, sahiden alaydı.. Muhteşem bir alay!

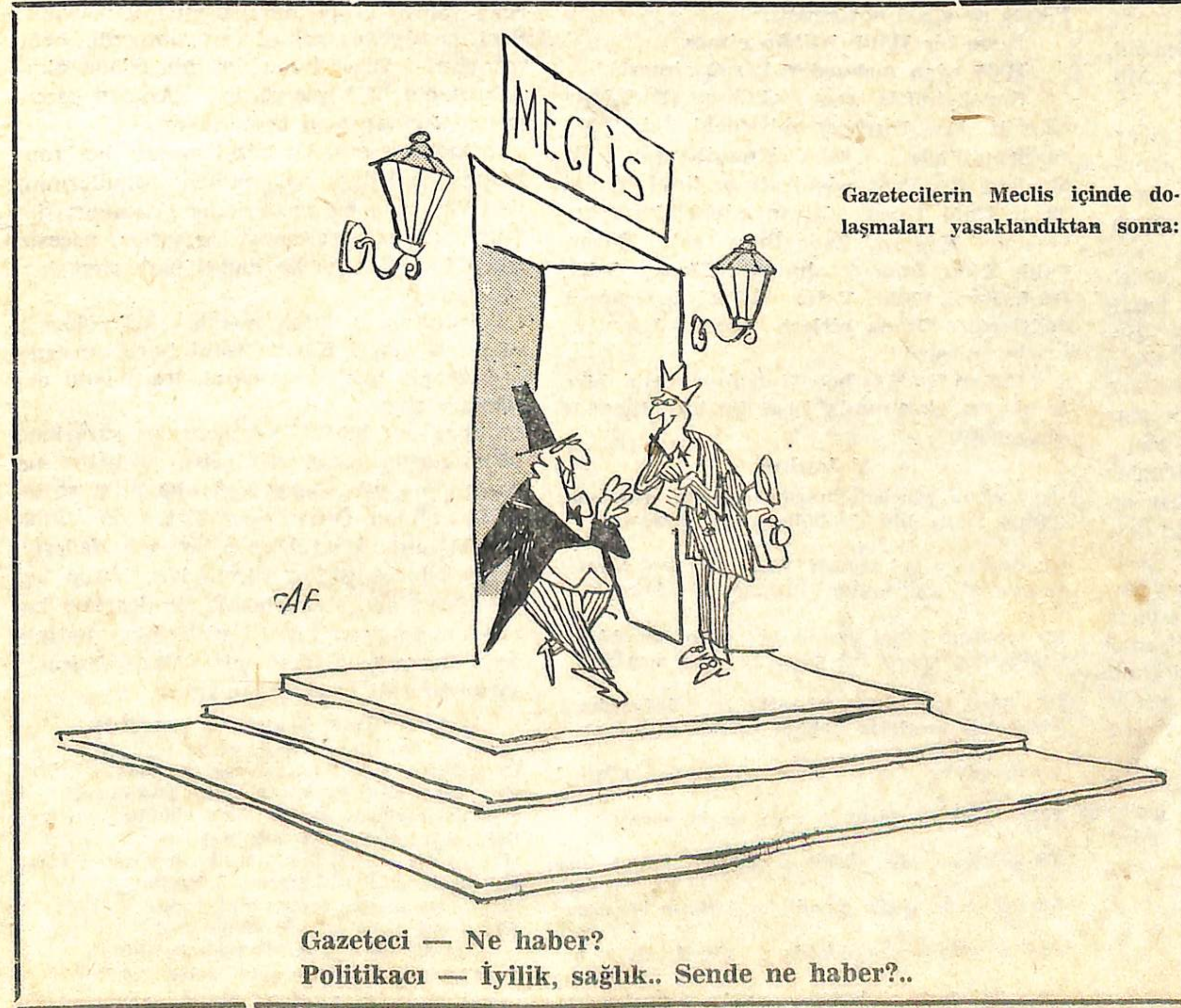
Ben, bir gün insan dilinden kurtulmak için ölüme güveniyordum ama, rahmetli profesörün tabutu ile birlikte o biçare ümitçiğim de gömüldü.

Naci Sadullah

Bütçe konuşmalarında Mecliste pek az milletvekili bulundu. — Gazeteler —



Diojen!

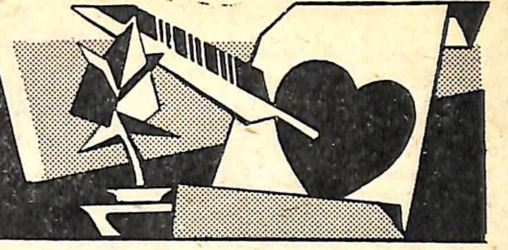


Gazetecilerin Meclis içinde dolaşmaları yasaklandıktan sonra:

Gazeteci — Ne haber?
Politikacı — İyilik, sağlık.. Sende ne haber?..

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Şiirimizde 7 Gün



Bu haftanın yedi gününü, Orhan Seyfi Orhon'un iki şiir kitabını okuyarak geçirdim: Gönülden Sesler'i ve Kervan'ı...

Affedersiniz, bir kelimeyi düzelteyim: Okuyarak değil, o şiirlerin her biri ile ayrı ayrı konuşarak...

Gönülden Sesler, benim için biraz da hâtıra defteridir: Bütün gençlik anılarım o kitapta mısra mısra yazılı...

İşte Gözlerde Seyahat:

Gözlerde seyahat

Çıktım bugün güzellerin gözlerinde seyahate:
Bu yolculuk bilmem nasıl erecekti nihayete?

Mavi gözler.. pek asabi, dalgalı bir deniz gibi;
Yeşil gözler en ziyade mütemayil hıyanete.

Sarışınlar.. yorgun bir yaz semasını andırıyor,
İlk busede başlıyacak taliinden şikâyete.

Elâ gözler.. akşam gibi gölge dolu, hicran dolu;
Bu gözlerde hiç tesadüf etmedim ben saadete.

Gece oldu.. en sonunda siyah gözler geldi, durdum:
Bu karanlık yolda artık imkân yoktu seyahate!

Orhan Seyfi bu şiiri okuduğu gün, şimdi elli yıla yakın bir zamanın ötesinde... Cağaloğlu'nda İçtihat Evi'nin birinci katında, Bilgi Derneği'ndeyiz. Zira Gökalp, uzun, yeşil çuha örtülü bir masanın başında. Etrafındakilerden iki kişi kaldık: Ali Canip Yöntem'le ben. Ömer Seyfettin öldü, Celâl Sahir öldü, Rıza Tevfik öldü, Enis Behiç öldü, İdris Sabih öldü, Hıfzı Tevfik öldü...

Hecenin beş şairi o gün üçtü. Faruk Nafiz Çamlıbel, Halit Fahri Ozansoy aruzun şairiydiler henüz.

Şair, ne kadar üstün, ne kadar önemli, ne kadar saygı değer insandı o yıllarda: Millet gözünde de, devlet gözünde de...

Gözlerde Seyahat, bir anda, bütün aydınlar çevresine yayıldı: Dillerde ve gönüllerde seyahat oldu. Onu ezberlememiş okur yazar yoktu diyebilirim. Her okur yazar biraz edebiyat adamıydı eskiden...

Gönülden Sesler'in yapraklarını çeviriyorum: Gözümün önünden, rüzgâra kapılmış, salıntılı bir siyah fidan geçiyor. Bu, çarşafa henüz girmiş, delişmen bir kızdı. Yüksek ökçeli ayakları biribirine dolanarak, ulu ağaçların gölgelediği, yaprak yaprak güneş vurmuş bir yolda yürüyordu... Bu yol, Gülhane Parkı'nın Sarayburnu'na doğru uzanan yoludur. Şimdi, sapıklar ormanı olan Gülhane Parkı, gençliğimizin bahçesiydi bizim: Halil Nihat, Enis Behiç, Hakkı Süha, Orhan Seyfi, ben, akşamları bu parka gider, Marmara'yı sağına, Boğaz'ı soluna almış gazinoda, biribirimize yeni şiirlerimizi okur, divan edebiyatında keşfettiğimiz iki mısraın yeni dünyasını gösterir, gönlümüz mutluluklarla dolu, yaz akşamının penbe buğusu içinde evlerimize dönerdik.

İlk Çarşaf işte böyle bir yaz günü, o ağaçlı yolda, ipek bir çarşafın siyah çerçevesi içinden göğsünün beyaz üçkeni görünen, hoppa bir İstanbul kızının portresidir.

İlk çarşaf

Dün kayıtsız bir kızdınız açık, saf,
Bugün artık arkanızda bir çarşaf.
Ah, bilseniz, ne sevimli, ne tuhaf,
Bu hal ile duruşunuz ayakta!

Ne oluyor hiç sebepsiz bu gülüş?
Belinizde bu asabî bükülüş?
Her adımda bu kırılıp dökülüş?
Başkalaşmış yürümeniz sokakta!

Kalbinizde helecanlar, korkular...
«Bu genç neden sokuluyor okadar?..»
Henüz size açılmıyan bir sır var
İsminizi fısıldıyan dudakta!

Gönülden Sesler'in başında kendi portresini çizen Seyfi, yirmi yaşın tatlı coşkunluğu içinde:

Düştüm yeni bir aşka,
Dünyanın bundan başka
Bir pul etmez gerisi!

Diyor... Hepimiz büyük Fuzuli'nin çocuklarıydık:

Aşk imiş her ne vâr âlemde,
İlim bir Kıyl-ü kaal imiş ancak...

Dememiş miydi o?

Sevgiliye mektup, işte o duygunun, o inanışın, o hayatın sesidir:

Ey benim güzel kuşum,
Anladım ki dün akşam
Artık unutulmuşum...

Bu manzume, birden bire yayılan bir türkü gibi dudaklarda dolaşmağa başladı. İstanbul'un bütün âşıkları, sevgililerine onun mısraı ile sesleniyorlardı:

Ey benim güzel kuşum!

Size, acı, çok acı bir şey söyliyeyim mi? Bu kuş henüz sağ... Ona, vücudunu artık güç taşıyan sıska bacaklar üstünde kendisi kadar harap kocasının koluna asılmış, arasıra yolda rastlıyorum. Arkasından gözlerim değil, iki damla yaş bakıyor... Tevfik Fikret ne güzel söylemiştir:

Bunu bir Hâlik irtikâp etmez,
Halk eden mahveder, harap etmez!

Gencliğimizin yazı Gülhane Parkı'nda gecerdi, kısı Nuruosmanive'deki İkbal Kıraathanesi'nde... İkbal Kıraathanesi, bir akademivdi: Fars edebiyatının ünlü bilgini Tahir Nadi Hoca, Divan edebivatının kuyumcusu Hamami Zade İhsan, şair Enver, Falih Rıfkı Atay, rahmetli Hasan Saka, Prof. Fazıl Pelin, Yahva Kemal hep oraya gelirlerdi. Orada birleşir, orada konuşur, orada anlasırdık...

Orhan Sevfi Orhon, Yolculuk siirini, böyle bir kış akşamında, bize, bu kıraathanede okumuştu:

Yolculuk

Veda ettim gencliğimin gamsız geçen rüyasına,
Çıktım aşkın nihayeti bulunmıyan sahrasına.

Bilmiyordum yol neresi? Varacağım yer neresi?
Dayanarak gidiyordum ilhamımın asâsına.

Bu sahranın kanat germis her verine ıssızlıklar,
Ufuklardan yalnız iki yıldız doğmuş semasına.

İki yıldız.. işte benim rehberim bu, yürüyordum;
Nihayetsiz gecelerin daldım zulmet deryasına

Yürüyordum; dağlar geçip, uçurumlar atlıyordum,
Tâbi oldum saçlarımda esen sevda havasına.

Yürüyordum, gök gürlüyor. yürüyordum, fırtına var,
Yürüyordum, göğüs germiş bu dağların borasına,

Bir ses duydum uzaklardan: «Seyfi, diyor. bir âfetin
«Düştün siyah gözlerinin yine kara sevdasına!»

Yolculuk, çağının en popüler şiiri olmuştu. Nice genç âşıklar, sevgililerine onun son iki mısraiyle gönül çığlıklarını ulaştırdılar: «Seyfi diyor» yerine kendi isimlerini koyarak!

Bir gün, bir de bakıyoruz, yıllar, o emeller, o rüyalarla dolu güzel yıllar geçmiş... Saçların pırıltısı sönmüş, gözlerin ışıltısı azalmış... Gençlik, artık kanat sesleri bile duyulmıyan uçan bir kuş...

Şair Orhan Seyfi Orhon bakınız, bunu ne tatlı bir acı ile anlatıyor:

Rüya

Biraz daldım hayaline,
Kaç yıl var ki uykusuzum.
Rüya görüyorum yine,
Uyandırma beni kuzum!

Ruhum şerha şerha, çorak,
Hıçkırarak, çırpınarak;
Ağlayayım yine bırak,
İçim yanıyor, susuzum!

Gördüğüm bir ışık dünya;
Gençliğimi buldum gûya.
Aman, bitmesin bu rüya;
Uyandırma beni kuzum!

Gönülden Sesler'deki her şiir, benim için bir gençlik anısıdır. Peri Kızı ile Çoban hikâyesi de böyle:

Çok eski bir zamanda,
Oğuz han hükümdarmış.
İşitmiştim, Turan'da
Bir peri kızı varmış...

Masal edebiyatımızın bu hâlâ en güzel şiiri, Şehzadebaşı'nda Bozdoğan kemeri çevresinde bir ahşap evde yazılmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın ilk yılı içindeydik. Seyfi hem yedek subaylığını yapıyordu, hem şairliğini... Bana bunu, loş bir odada okuduğu günü hâlâ yaşıyorum.. Aradan geçen yılları saymak beni korkutuyor...

Ondan sonra, bu güzel masalı, her toplantıda dinledim: Öğretmen okullarının, liselerin genç öğrencilerinden tutunuz da, Türk ocağında sahneye çarşafsız, peçesiz çıkan ilk Türk kızına kadar herkesten, her ağızdan...

Tanrı uzun ömür versin, yaşı doksana yaklaşan sevgili Kâzım Nami Duru'nun genç hafızasında bile, bu masal, tek mısraı eksiksiz yaşıyor.

Size, bu hafta konuşmasını yazarken, bizim gençlik çağımızda, şairin ne üstün, ne önemli, ne saygıdeğer kişi olduğunu söylemiştim. Bunu, Orhan Seyfi Orhon'un Abdülhak Hâmit'e Mektub'unda, en asil ifadesiyle görüyoruz. Bütün güzellikleri, bütün büyüklükleri yıkıp memleketi bir değerler harabesine çeviren sanat piçlerinin «Battal» diye damgaladıkları o şiir ilâhına, bakınız, soylu bir şair nasıl sesleniyor:

Abdülhak Hâmid'e mektup

Ey yüce hilkatine dehası mizaç olan,
Ey dehanın şulesi başına bir taç olan,
Ey «Makber»in, «Ölü»nün «şairi lâyemut»u!
Sizsiniz asırlarca devam eden sükûtu
İlâhî rebabının nağmesile dağıtan.
«Fuzuli»den, «Nef'i»den, «Nedim»den sonra vatan
Bir siyah gece gibi ıssızdı, karanlıktı.
Sizin rebabınızın terennümile çıktı
Şiir perisi olan şu ince yüzlü hilâl.
Bu gün ki karşınızda gördüğünüz ihtilâl,
Verdiğiniz o nurun fecridir, sabahıdır,
Gönlümüzde bir «Millî sanat» intibahıdır.

Milletvekilleri ödeneklerine yüz lira daha zam ettiler.. — Gazeteler —



Partilerarası işbirliği

Sıytınız dolaşırken hep ağızdan ağıza,
İsyan olabilir mi bu «hâşâ» dehanıza?
Tasavvur edilir mi küfranın o kadarı?
Biz ki şu nankör asrın nasipsiz çocukları
Karşınızda daima en lekesiz, en temiz
Hürmetle, muhabbetle, hayretle eğiliriz.

Orhan Seyfi Orhon'un ikinci kitabı Kervan, baştan başa yeni... Hem de aruzun yenisi... Bakınız, bir usta kalem, vezinlerle, kelimelerle, duygular ve düşüncelerle nasıl oynuyor:

Üç dünya!

İnsan,
Yaşar üç türlü şu dünyada:
Evvelâ:
«Şunu sevdim, bunu sevdim!» diyerek
Ömrü sevmekle geçer!

Sözde olgunlaşır ondan sonra:
«Şunu yaptım, bunu yaptım!» diyerek
Ömrü saymakla geçer.

İhtiyarlıkta tanır dünyayı:
«Kahbe dünya!» diyerek,
«Hey gidi dünya!» diyerek,
Ömrü sövmekle geçer!

Yeni, ama vezni var. Yeni, ama kafiyesi var. Yeni, ama mânâsı var... Hüner budur, sanat budur, şair budur işte...

Kervan, bize Gönülden Sesler'e benzemiyen sesler veriyor. Bir başka Orhan Seyfi ile karşı karşıyayız bu kitapta. Ey Benim Güzel Kuşum şairi, artık gönül kuşunu değil, Talih Kuşu'nu anlatıyor:

Talih kuşum

Konmakta talih kuşları
Fırsat bulup her gün başa!
Bekler benim talih kuşum:
Düşsün başım,
Aksın yaşım,
Bitsin işim,
Konsun leşe!

Bu bir şiirdir elbet. Ama hicvin şiiri. Ama hem şiirde yeni, hem hicivde. Ne divan edebiyatımızda vardır buna benzer bir hiciv, ne Tanzimat edebiyatımızda, ne de ondan sonrasında... Kervan'da buna benzer, tadı buruk, tadı acı şiirler çok. Bakınız, şairin kalemi kardeşliği nasıl anlatıyor bize:

Kardeşlik

Kardeşiz biz, bütün insanlar, evet,
Kardeşiz!
Ayni kan, ayni vücut, ayni ceset.
Ayni hırs, ayni haset!
Değişen adlarımız başka değil:
Şimdi kardeşlerim: Ahmet, Mehmet...
Eskiden adları: Habil, Kabil!..

Orhan Seyfi Orhon'un yeni kitabında, eski İstanbul'u, eski Boğaziçi'ni, eski evleri, bostanları, usta bir ressam fırçasiyle canlandıran tablo şiirler var. Onun doğup büyüdüğü Çengelköy, saçak saçağa evleriyle Telgraf Sokağı bunlardan biridir:

Çengelköy

Boğazın her yeri bir parça değişmiş şimdi,
Yine Çengelköyü lâkin öyle!
Bahçeler, bağlar, ağaçlar, evler...
Yine sessiz, yine sakin öyle!
Elli yıl köyden uzak kalmışken
Tanıdım: İşte benim doğduğum ev!
İşte, en eski mahallem, sokağım!
Geçiyor aynı sokaktan hâlâ
Kendi halinde vakur insanlar...
İşte hiç fasılasız dört mevsim
Köye lezzet dağıtan bostanlar!
İşte tılsımlı o bağlar ki bütün dünyada
Yoktur eşi!
Sonbahar oldu mu dallar eğilir,
Sararır ayvalar altınlaşarak,
Meyva halinde verirler güneşi!

Şiir nedir?.. Duygu mu? düşünce mi? musiki mi? renk mi?.. Hangisi yok bu şiirlerde?

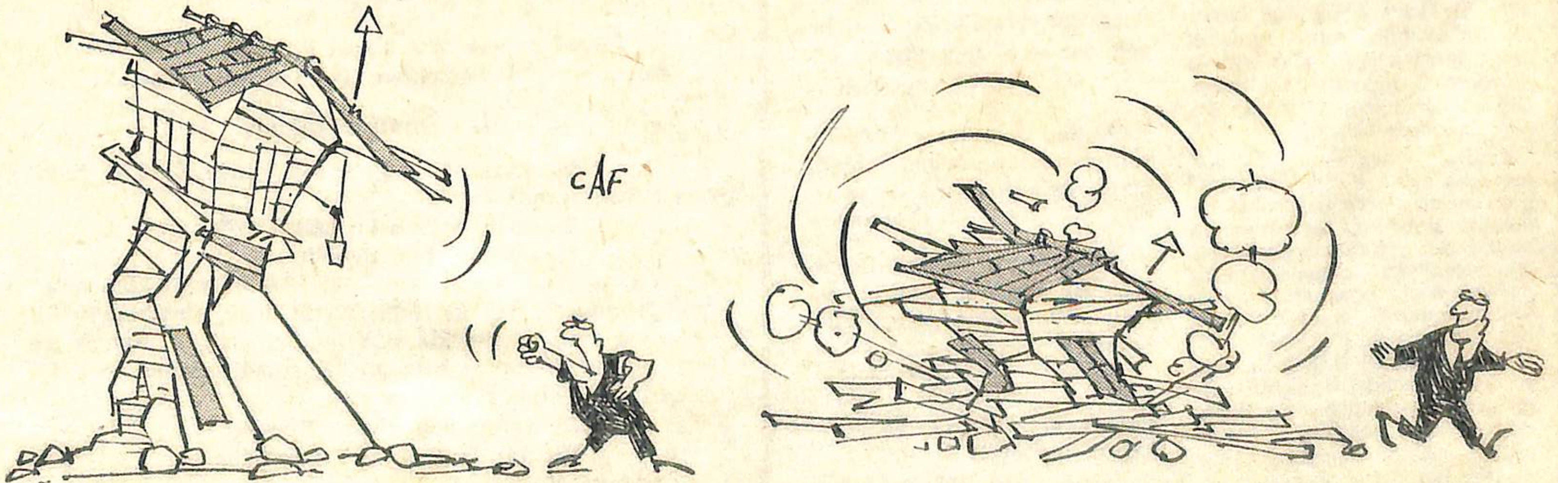
Orhan Seyfi Orhon, eline soylu bir keman almış, bir Stradivarius.. Parmakları tellerde uçarak yayı çekiyor. Karşısında bakıyorsunuz, burnu ile zurna çalan bir soytarı!

Soruyorlar: Hangisini beğeniyorsunuz? Hangisini mi?..

Körolası terbiye, neden ağzımı mühürlüyorsun benim!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Yeni yaptırılan gecekondular yıktırılacak. — Gazeteler —



— Yıkıl bre karşımdan!.



Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan



Edebiyatta Mizah

Yaman bir kahraman

Türk edebiyat ve basın tarihinin büyük emektarlarından biri olan Ahmet Mithat Efendi, çabuk, kolay ve uzun yazı yazmakla tanınmıştı. Bilim ve sanat da dahil, kalemini dokundurmadığı konu yok gibi idi. Binleri aşan makaleleri dışında yüzleri aşan yayınlanmış kitabı vardı. Bunların adlarını kendisi de hatırlayıp sayamaz, yalnız zaman zaman onları üst üste koyarak, boyunu fazlasiyle aşması ile övünürdü.

Ulusal kültürümüze — özellikle kendi çağında — eşsiz faydalar sağlamış olan bu büyük yazar hakkında, gerek özel hayatı, gerek meslek hayatı ile ilgili pek çok anı vardır. Bunlardan biri de şudur:

Ahmet Mithat Efendi; «Aleksandr Duma yapar da ben yapamaz mıyım?» diyerek, bir ara uzun, pek uzun romanlar yazmağa başlamıştı. Gazetesinin gedikli tiryakileri de bunları severek izledikleri için, üstad bu çeşitten macera romanlarına bir başladı mı, Allah yarattı demiyor, üç ay, dört ay, altı ay sürdürüp gidiyordu. Hele okuyucuların bu bitip tükenmez zincirleme maceralardan usanmadıklarını sezince, bazan dozu alabildiğine kaçırıyordu.

Bir defasında yine böyle bir romana başlamıştı. Eser tutunduğu için Ahmet Mithat Efendi, hızını bir türlü alamıyor, dayandıkça dayanıyordu. Nihayet, altı ayın çoktan dolduğunu gören bazı yakınları kendisine:

«— Aman üstad; etme eyleme. Bu roman yılan hikâyesine döndü, artık bir himmet et de şunu bir sonuca bağla..»

Demeğe başladılar. Ahmet Mithat Efendi, her ne kadar:

«— Bırakın yahu; devam etsin, görüyorsunuz ki okuyucular pek memnun..»

Gibilerden savsaklamağa çalıştı ise de, onların sürüp giden uyarmaları karşısında, çaresiz, romanı tamamlamağa karar verdi. Bunun için de eserin baş kahramanını öldürmek gerekiyordu. Öyle yaptı. Kahramanı ağır bir kazaya uğratıp öldürdü. Bu ölümden sonra, romanın enine boyuna dal budak salmış olaylarını derleyip toplamak, beş on gün içinde (Hatime) demek lâzım geliyordu.

Ancak, umulmadık bir hal meydana geldi: Bir yıla yakındır haşir neşir olarak okumakta oldukları romanın, kahramanının ölümü ile, yakında sona ereceğini sezinliyen okuyucular; bu duruma âdeta isyan ettiler, «Üstad ne yaptın? Kahramanı neden öldürdün? Ne kadar alışmıştık, ne güzel tatlı tatlı okuyorduk...» yollu itirazlar yağdırmağa başladılar. Bu itirazlar öylesine çoktu ki, Ahmet Mithat Efendi, kendisine «Artık romanı tamamla» diyenlere:

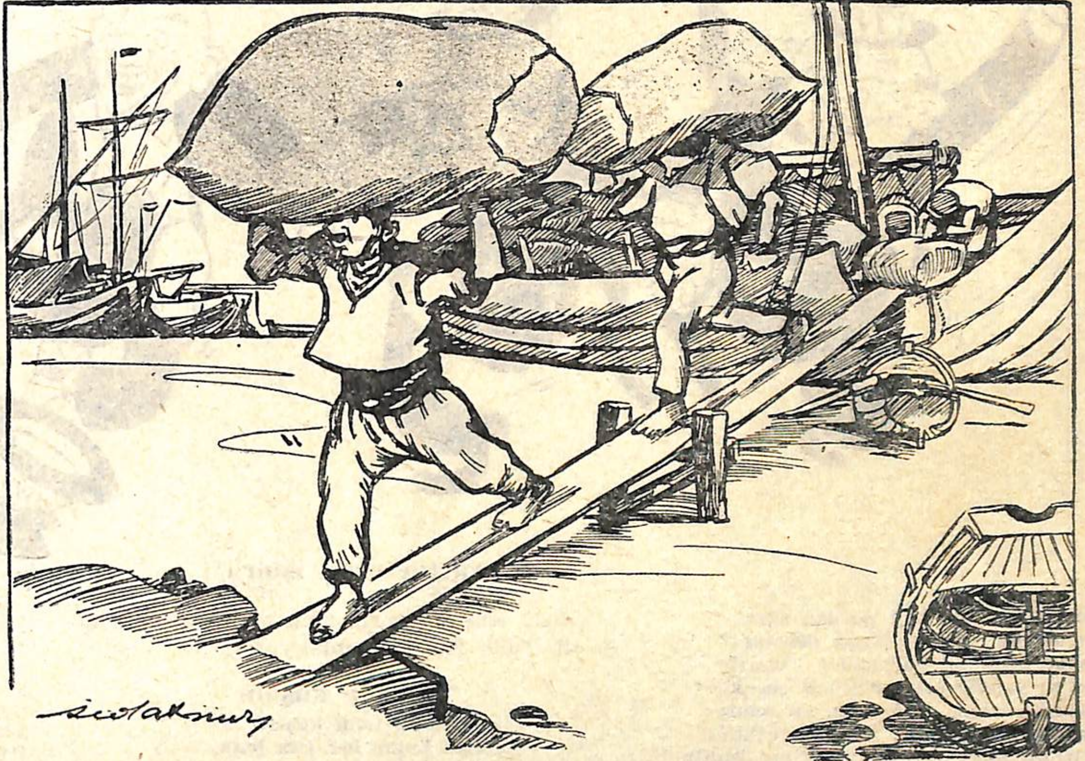
«— Gördünüz mü? Hakkım yok mu imiş? Okuyucuların arzusuna karşı gelinir mi hiç?»

Tarzında söylendikten sonra, ertesi gün gazetesinde şuna benzer bir açıklamada bulundu:

«Kariin-i Kirama!»

Bundan birkaç gün önceki tefrikamızda her ne kadar romanımızın kahramanının vefat ettiğini bildirmiş idiysek de, bu kere memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz ki bu bir ölüm olmayıp bir bayılma imiş Elhamdülillâh kahramanımız sağ ve sıhhattedir. Binaenaleyh romanımız devam edecektir.»

Ve bu yeni hızla tefrika, daha birkaç ay uzayıp gitti..



— Aval, herkes saman altında su yürütür, biz hâlâ ömrümüzü su üstünde yürütmekle geçiriyoruz!



Özdeyişlerde Mizah:

«İnsanların, burunlarından önce büyütebilecekleri daha pek çok şeyleri vardır.»

— Hipolite Tain —

«Kadın, salçası şeytan tarafından konmadıkça, ilâhlara lâyık bir yemektir.»

— Calderon —

«Bir erkeğin, metresi ile evlenmesi, elindeki nefis bir şarabı sirke haline getirmesine benzer.»

— Blondel —

«Erkek, bakışları ile ister: kadın, bakışları ile verir.»

— Alphons Carr —

Eski Şiirde Mizah

Taka tak'lı Gazel

Firakî adlı bir Divan şairi, şiirde bir çeşit sürrealizm yapmıştır. Demek ki bu konuda biz, daha on yedinci yüzyıldanberi ehilmişiz. İşte Firakî'nin gazeli. Bakalım nasıl bulacaksınız?

Hele bir halime ey meh baka bak bak, baka bak,
Beni cevr odına yeter yaka yak yak, yaka yak!

Dünü gün od'a yanar işbu cefa sahibici,
Kaynarım gam fırınında lâka lâk lâk, lâka lâk!

Mihnetinden feleğin şöylece örs oldu yürek,
Dokunur gussa çekici taka tak tak, taka tak!

Canımız mehveşin od'ına yanar kav gibi âh,
Bu cefa çakmağını sen çaka çak çak, çaka çak!

Bu Firakî kuluna eyle inayet güzelim,
Boynuma zülfi kemendin taka tak tak, taka tak!..

İki Dostun Şakası

Ziya Paşa, «Harabat» adlı antolojisinde Nef'i ve Nabi'den bahsederken:

Yaptı iki taşralı bu hâli,
Biri Van'lı, biri Rehâ'li...

diyerek, Nef'i'nin Van'lı, Nabi'nin Urfa'lı olduğunu anlatmak istemişti. Oysa ki Nef'i, Van'lı değil, Erzurum'lu idi. O sırada araları biraz da açık bulunduğu için, Namık Kemal, Ziya Paşa'nın bu hatâsını kaçırmadı, yazdığı tenkidde onun bu hatâsiyle şöyle alay etti:

Ey vakıfı hep diyar-ı Rûm'un,
Bir âdı da Van mı Erzurum'un?..

Pasaj

Reşit AŞÇIOĞLU

Boşu boşuna gitmek...

İnönü'ye geçmiş olsuna giden Gümüşpala:

— Paşam, bana da iki gün önce suikast ihbarı olmuştu demiş...

Biliyorsunuz, Gümüşpala bir ara Başbakan olacaktı olmadı. Şimdi suikaste uğrayacakmış, olmadı.

Hari İnönü gibi, - Tanrı korusun - bir şey olup gitmek iyi değil... Ama, Gümüşpala gibi, hiçbir şey olmayıp gitmek de hiç iyi değil!

Allah Allah!

Geçen gün bir gazete «Telefonlaşmak artık bir dert oldu» diyordu.

Hakkı vardı... Zira öyle hâdiseler oluyormuş ki, kaçan bir sabıkalı Kabataş'tan Üsküdar'a geçiyormuş da polis bu yakadan o yakaya haber verecek telefon hattı bulamıyormuş!

Aynı odada çalıştığım bir arkadaş geçenlerde aradığı numara bir türlü düşmeyince, baktım «Allah Allah» diye kafasını sallayıp duruyor.

Aklıma geldi:

Saatlerce telefonda bekleyip karşıdan ses geldi miydi biz artık «Alo Alo» değil de, bir mucize gerçekleşmiş mânâsına, «Allah Allah» desek daha uygun olmaz mı?

Ölüm Duvarı

Gazetelerimizde çıkan haberlerde görmüşsünüzdür:

Ruslar, altı dakika için öldürdükleri bir köpeği yeniden diriltmişler.

Ruslar, dört defa öldü diye bilinen bir fizik bilginini yeniden hayata kavuşturmuşlar.

Ruslar, bir köpeğin yarısını başka bir köpeğin yarısına ekleyerek ölüye can vermişler.

Doğrusunu isterseniz Ruslar ölümle hayat arasında duvar germe işinde ustalar...

Bu Moskova'da da böyle, Berlinde de!

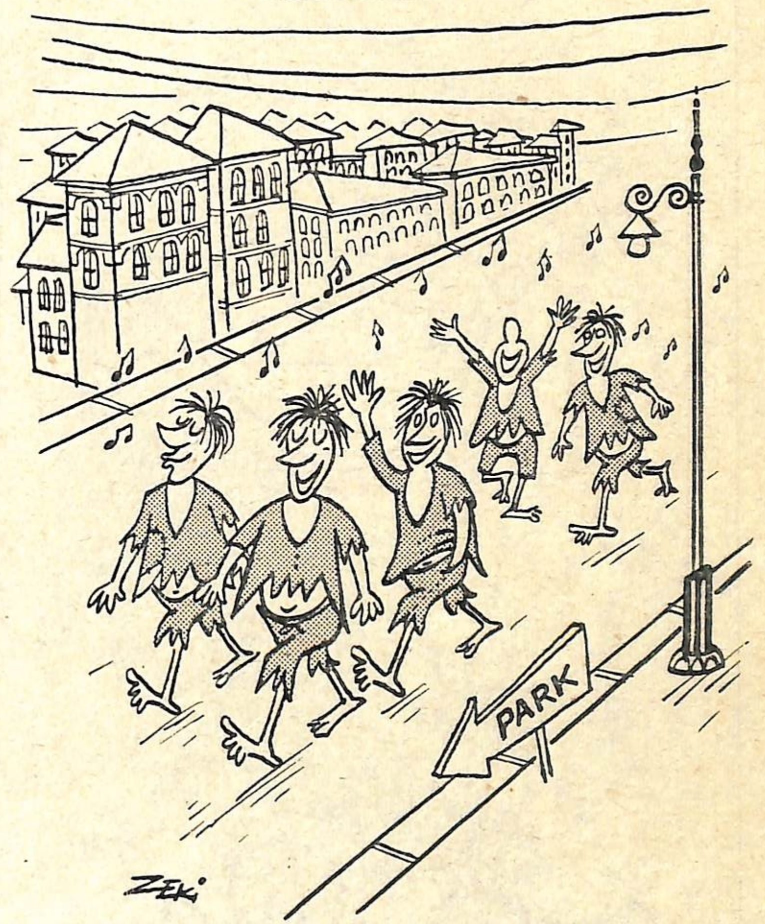
Alenî Teşekkür

Bayramda yurtiçi uçak yolculuğu yapan bir arkadaşım, Türk Havayolları uçakları personeline «alenî teşekkür» için aracılığımızı rica etti.

Niye diye sorunca:

— Birader, uçakta da adama kemer sıktırılıyor ama... Karadakinin tersine, hiç olmazsa arasıra «kemerleri gevşetin» diye insanı rahata kavuşturuyorlar, dedi.

Bahara girerken:



— Güneş ufuktan şimdi dooğaar, yürüyelim arkadaşlar!

İş-Kadını

Münih'ten gelen bir habere göre Christine Keeler'in samimi arkadaşlarından Mandy bir Alman milyonerle evleniyormuş.

Ancak haberde dikkatimi çeken bir nokta var: O da Mandy'nin yakaladığı milyonerle hemen değil de, ancak bir yıl sonra evlenebileceğini söylemesiymiş.

Anlaşılan Mandy, tıpkı iş adamları gibi, muntazam çalışan bir kadınmış... Baksanıza, üzerine yeni bir iş almadan, eski taahhütlerini bitirmek için vâde talep ediyor!

Bilet Karaborsacıları

Gazetelerimizde şöyle bir haber vardı geçenlerde:

«Bilet karaborsacılarını yakalamak için sosyete hanımlarımız da Belediye Zabıtası ile birlikte harekete geçti.»

Sosyete hanımlarımızın sinema önlerinde bilet karaborsacısı yakalamak için harekete geçtiklerine biz gözlerimizle şahit olduk doğrusu...

Ama, ne için biliyor musunuz?

Karaborsacıdan bileti alıp sinemaya girmek için!

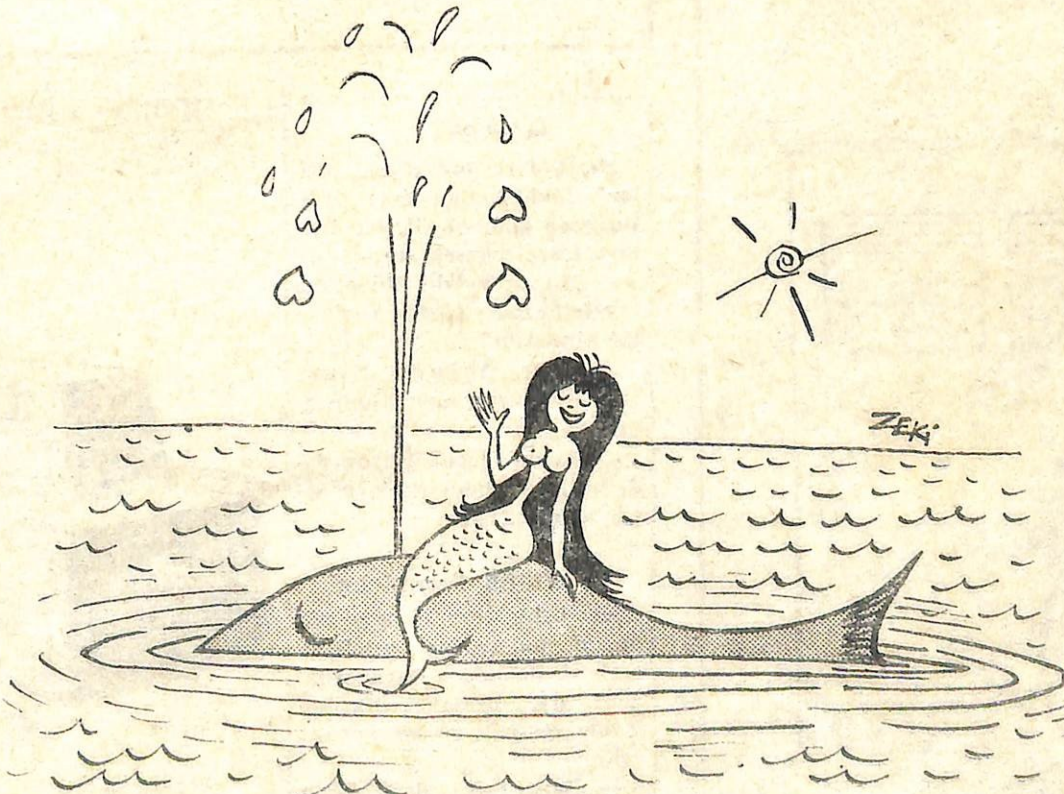
Siyon - Siyon!

Açıklandığına göre kanalizasyon işlerimiz 1999'da tamamlanacakmış.

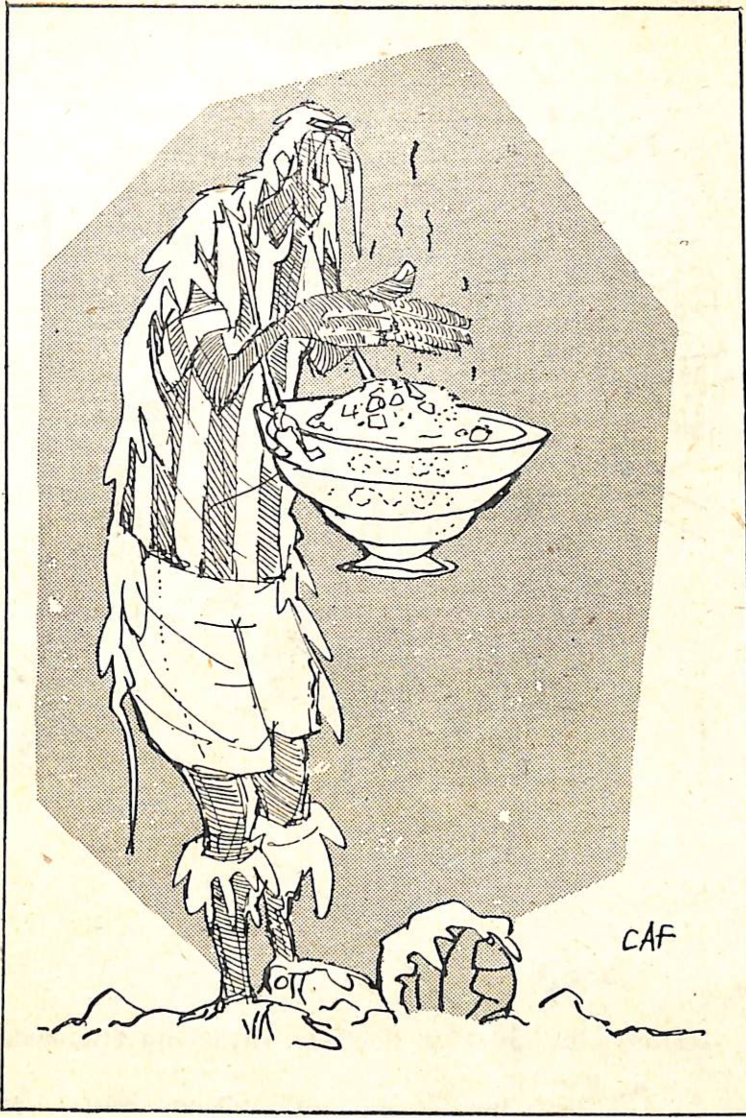
Biz dünyanın en önemli meselesi olarak milletlerin başka milletler tarafından istismarı demek olan kolonizasyonu bilirdik.

Hayret doğrusu!..

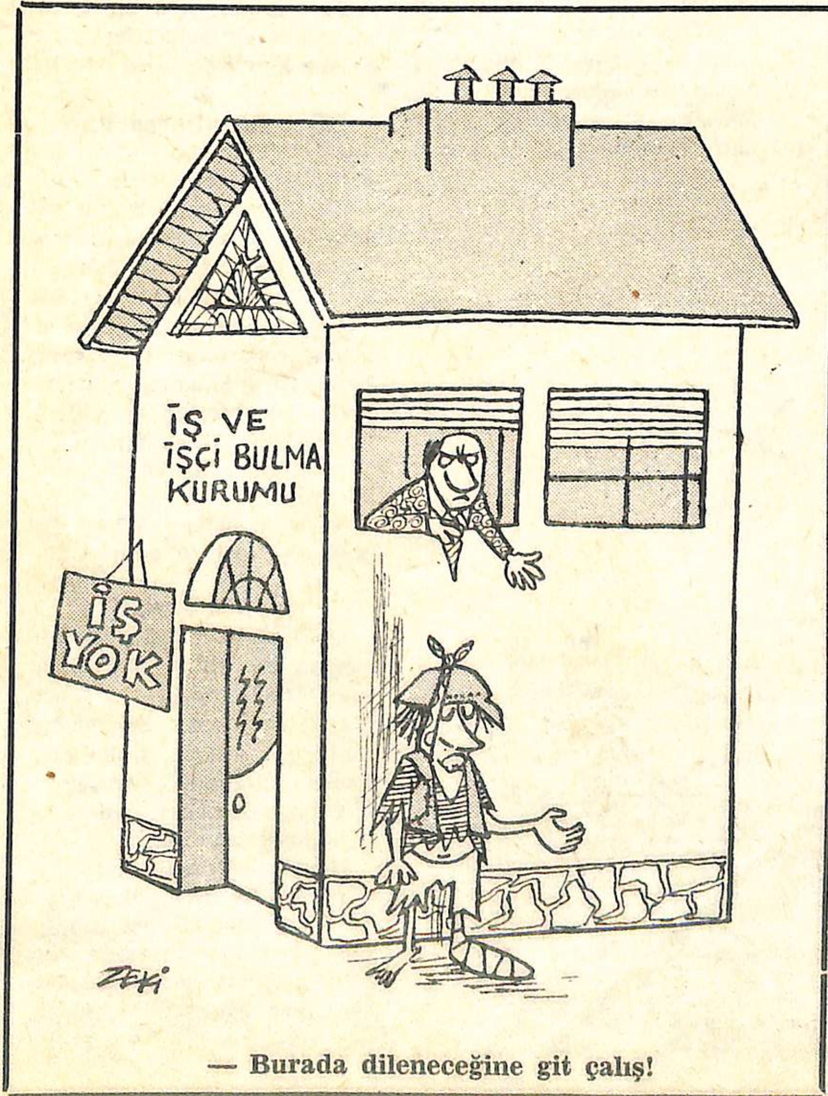
Tarihî bir dert olan kolonizasyon bile bitmek üzereyken biz şu kanalizasyon derdini, rivayete göre otuz beş yıl sonra halledebilecekmişiz.



Yazısız



Stadyumda kış!



— Burada dileneceğine git çalış!



Kültürü arttırmak için rad

Atalar...

Kerli, ferli bir adam antikacı dükkânından içeri girdi. Duvarda asılı büyük bir tabloyu işaret ederek sordu:

— Şu tablodaki Rönesans kıyafetleriyle gözüken şahıslar kimlerdir?...

— Onlar Atalardır! Bayım

— Biliyorum ama kimin ataları?

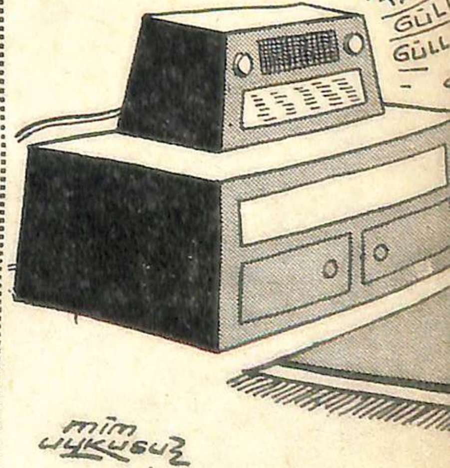
— Kimin olacak Bayım, dedi antikacı, tabiî tabloyu satın alanın!!!...

* * *

Büyüklük kompleksi

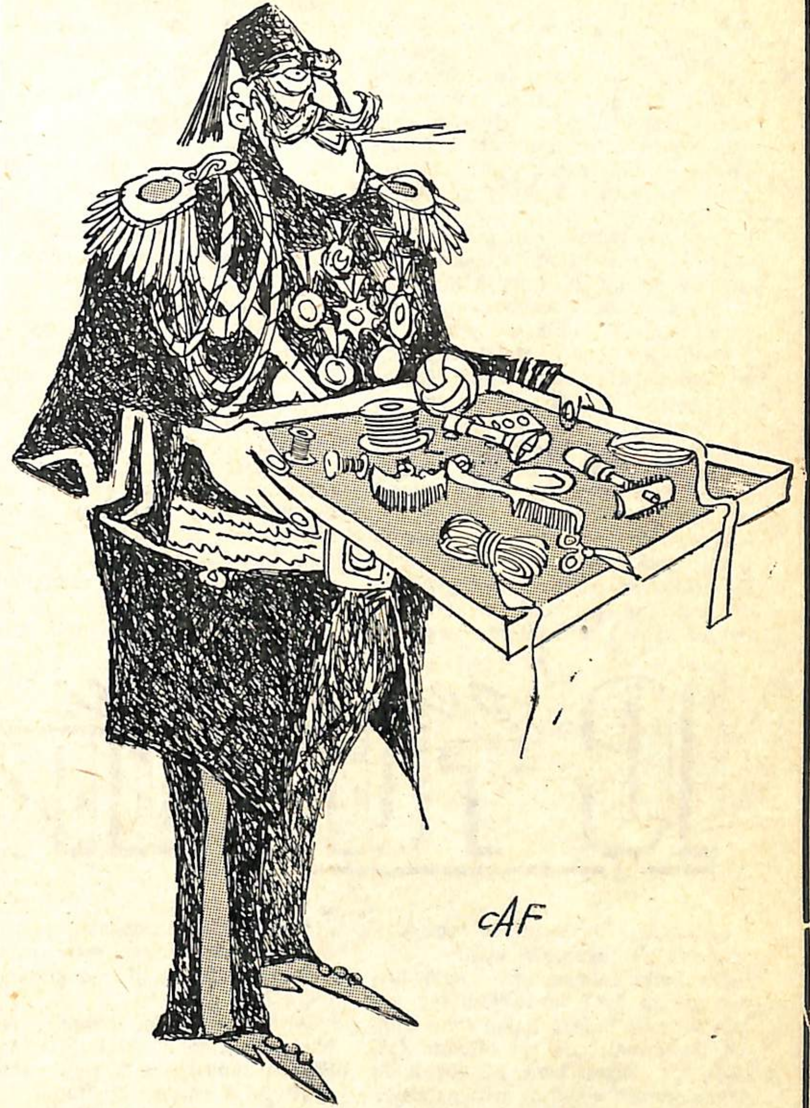
Kendisini İran Şahı sanan deli o gün nasılsa ortalıkta serbest dolaşıp duruyordu. Bir ara hastabakıcılardan birine rastladı ve bir kenara çekip:

— Bana bak, dedi; biraz evvel şu odaya tehlikeli bir hasta kapattım, onunla sen meşgul ol! Zavallı kendisini başhekim zannediyor...





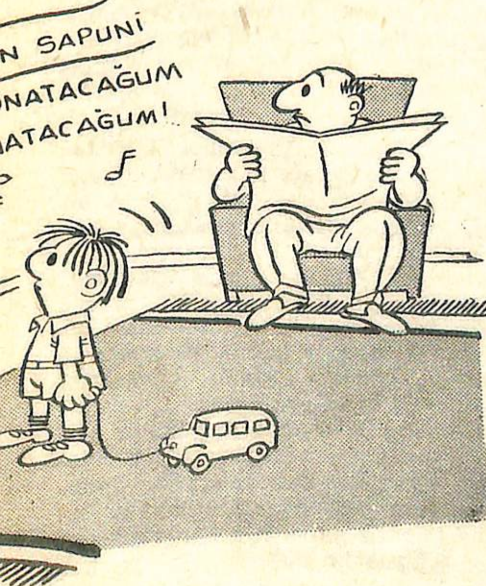
ein mi kendini öldürdü?
öyle olsa, iftihar ederim... Sadece züğürtlüğünden!



Mahmut Paşa!

Zamlar Mart birde yürürlüğe girdi. — Gazeteler —

an istifade edilecek! (Gazeteler)



Hortlak

Adam eve gece yarısından sonra gelir, kapıyı sessizce kapatır, yatak odasına gireceği sırada oğlu yolunu keser:

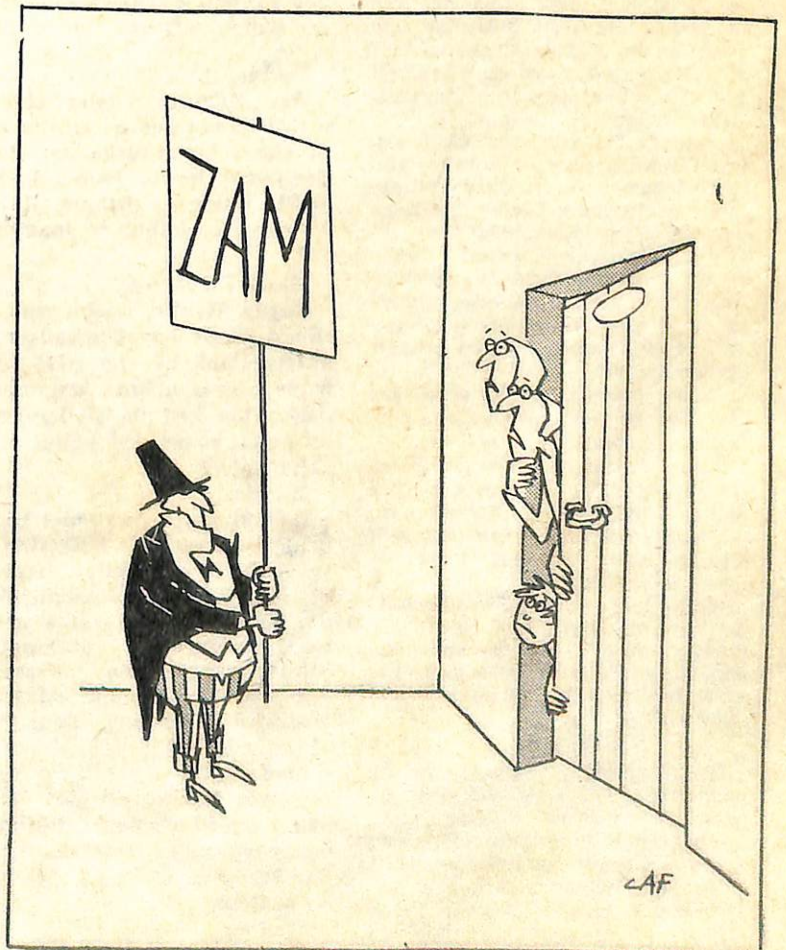
— Çok korktum babacığım der, evde bir hayalet var!..

Adam yatak odasına girer, her tarafı araştırır sonra oğluna döner:

— Korkma! der. Hayalet falan yok, gel sen de bak! Annen yatakta yalnız uyuyor!...

— Hayalet dolapta baba, der küçük oğlan. Adam dolabın kapısını açar ve içerde en samimî arkadaşı, Kaya'yı pijamalarla görür.

— Bana bak, der, artık sen çok fazla oluyorsun! Bir zamanlar borç para verip beni müşkül vaziyetten kurtarmıştın, anladık ama bu, sana gece yarısı gelip çocuğu korkutmak hakkını vermez ki!.



Mart kapıdan baktırır!

KISKANÇ kadınlara bayılırım!.. Niçin mi?
İşin o tarafına boş verin siz, bayılırım işte!.. Hem de zevkten dört köşe olurcasına bayılırım.

Allah selâmet versin, dokuzuncu karım çok kıskançtı. Hem de öyle bildiğiniz cinsten, standart kıskançlardan değil!.. Sinemaskop filimler gibi üç buutlu kıskançlığı vardı Nazifenin.

Eğer bir parça çapkınsanız size tavsiye ederim: Hemen kıskanç bir kadınla evleniniz!.. Çapkın bir koca ile kıskanç bir kadının yaşantısı kadar lezzetli hiçbir şey yoktur.

Yok, eğer çapkın değilseniz.. zaten evlenmenize lüzum yok. Acıktığınız zaman karnınızı doyurun, susadığınızda su için, uykunuz geldiği zaman yatın; ve uyandığınız zaman da günlük çalışmalarınıza başlayın.. Bizim sütçü Osmanın beygiri de öyle yapıyor zaten...

Dokuzuncu karımın kıskançlığı henüz nikâh salonunda başlamıştı. Dâvetliler arasında üçüncü, yedinci ve sekizinci «zevce-i sâbıka»larım, evlilik arası antraklarda arkadaşlık ettiğim flörtlerim ve tanımadığım birçok hanımlar vardı.

Siz belki bilmezsiniz; ama ben dokuzuncu defa evlendiğim için nikâh törenlerindeki kalabalığın ruhsal durumunu çok iyi bilirim: Onların bir kısmı beni, bir kısmı da gelini merak ettikleri için gelmişti. İçlerinde, sigara tiryakisi gibi soyadı tiryakisi olan şık hanımlar, kızlarına koca bulabilmek için onları en şık elbiseleri ile buraya sürükliyen çok bilmiş anneler, yeni tayyörünü ya da İtalyadan getirttiği zarif çantasını arkadaşlarına gösterebilmek hevesiyle kıvranan oynak tazeler vardı. Tabii bu arada gelinle damadı kutlamak için gelen birkaç kişi de eksik değildi.

Gözlerim çok huysuzdur benim!.. Bir güzel görmiyegörsün, başkalaşıverir hemen...

O gün de öyle olmuştu. Nikâh defterini imzalamak için kürsüye çıktığımız zaman ön sıralarda oturan tazelere kurbanlık koçlar gibi bakıyordum. Ben onlara bakarken yeni yastık arkadaşım defteri imzalamakla meşguldü. Fakat hayret değil mi, onunla benim gözlerim arasında sanki gizli bir elektrik kablosu varmış gibi hemen kolumu çimdiklemeye başladı:

— Bay Murtaza, gözlerine dikkat et!.. Buraya flört beğenmiye değil, benimle nikâhlanmıya geldin!..

Sütün kaymağını yalarken yakalanmış kedi gibi hemen gözlerimi önüme indirdim. Fotoğrafçıların parlıyan flâşlarının ışık yağmuru altında nikâh defterini imzalayıp indim kürsüden.

İndim ama... Olanlar olmuştu.. Artık yalnız değildim... Nazife koluma yapışmış, tapuyu cebine koyan bir gecekondu sahibi gibi mülkiyet hakkını tüm dâvetlilere ilân eyiemişti.

* * *

Gelinle güveği gerdek gecesi ne yaparlar?... Aman ne ayıp şey!.. diyorsunuz değil mi?... Size yemin ederim ki aklınıza gelen ayıp şeyler, o gece bizim başımıza gelmedi... Ne oldu biliyor musunuz?

Nazife gelinliğini çıkardı. Yatak odasındaki yumuşak koltuklardan birine oturdu. Ben de vücudümü kaskatı bir cendere içinde deforme eden damat elbisesini sırtımdan attım; dokuzuncu kayınvaldemin dokuz yerine tılsımlı marka işlediği güveğilik pijamasını üstüme geçirdim... Ve başladım yeni karımın konferansını dinlemeye.

— Bana bak Bay Murtaza!.. dedi. Sen cahil bir adam değilsin! Bilâkis feleğin çenberinden geçmişsin!.. Şimdi de evliliğin dokunzucu çenberinden geçmektesin!.. Söylediklerimi can kulağı ile dinle!..

— Dinliyorum karıcığım«..

— Karıcığım marıcığım yok henüz!.. Şimdiden saçmalama!.. Ben senin daha karın olmadım!.. Nikâhlınım!.. Hepsi bu kadar, anladın mı?...

— Anladım karıcı... pardon... nikâhlıcığım!..

— Evet, ne diyordum, sen cahil bir adam değilsin.. evliliğin sosyal bir müessese olduğunu herhalde biliyorsun!..

— Tabii karıcı... Ah affedersin vallahi şaşırdım.. tabii nikâhlıcığım, bilmez olur muyum?...

— Her müessesenin bir iç tüzüğü olduğunu da bilirsin öyleyse!.. Hemen bir kâğıt-kalem getir, müessesemizin iç tüzüğünü şimdiden tesbit edelim!..

İÇ TÜZÜK

Şemsi Belli



Derhal yerimden fırladım. Kitaplığın üzerindeki bloknotla dolmakalemi kaptığım gibi yatak odasına nikâhlımın yanına koştum.

— Yaz bakalım Bay Murtaza, söylediklerimi kâğıdın başına aynen yaz: **Bayan Nazife ile Bay Murtaza arasında aşağıdaki şartlar dahilinde bir evlilik şirketi kurulmuştur. Her ikisi de şirketin tüzüğüne harfiyyen uymak zorundadır.** Yazdın mı?..

— Yazdım nikâhlıcığım!..

— Şimdi satırbaşı yap ve devam et:

Madde: 1

Bay Murtaza, işbu anlaşma süresi içinde her ne sıfatla olursa olsun hayat arkadaşı Bayan Nazifeden başka hiçbir kadınla hiçbir sebep ve bahane ile ilgilenmemeyi kabul ve taahhüt eder.

Madde: 2

Bayan Nazife, işbu anlaşma süresi içinde hayat arkadaşı Bay Murtaza'nın, her ne sıfat ve sebeple olursa olsun kendisinden başka bir kadınla ilgilenmesine müsaade etmemeyi kabul ve taahhüt eder!

Madde: 3

Bay Murtaza, herhangi bir sebeple herhangi bir kadından işaret yoluyla olsa bile herhangi bir özel yakınlık gördüğü takdirde, bu yakınlığa karşılık vermemeyi ve durumu mufassal bir şekilde ayni günün akşamı en geç saat 21 e kadar eşi Bayan Nazifeye bildirmeyi kabul ve taahhüt eder.

Madde: 4

Bayan Nazife, eşi Bay Murtazanın dahilî ve haricî bütün hayatını en ufak teferruatına kadar takip ve tahlil etmeyi kabul ve taahhüt eder.

Madde: 5

İçinde kadın resimleri bulunan gazete ve mecmualar, kadın biçiminde yapılmış biblo, süs eşyası ve benzeri şeyler ancak eşinin yazılı izniyle Bay Murtaza tarafından görülebilir. Eşinin müsaadesi olmadan bu maddede sözü geçen hususları görmekten içtinap etmeyi Bay Murtaza kabul ve taahhüt eder.

Madde: 6

İşbu anlaşmada geçen kadın kelimesine yaşı 13 den aşağı ve 65 den yukarı olan kadınlar dahil değildir.

....

O söyledi, ben yazdım. O işaret etti ben düzelttim. Yatak odasının pencerelerinden sabahın masmavi aydınlığı girerken iç tüzüğümüzün 448 nci maddesini yazıyorduk. Bu madde, anlaşmanın son maddesiydi. Ve şöyle bitiyordu:

Madde: 448

İşbu anlaşmaya riayet etmiyen taraf, Bayan Nazifeye ayda 5.000 lira nafaka ödemek şartiyle evlilik şirketini feshetmeyi kabul ve taahhüt eder. Her iki tarafın isteği ile Bayan Nazifenin bulunduğu şehrin mahkemeleri anlaşmazlıkları halle yetkili kılınmıştır.

Dokuzuncu karım, henüz karım olmadan bana dikte ettirdiği iç tüzüğün son maddesini de yazdırdıktan sonra ayağa kalktı:

— İşte böyle Bay Murtaza!.. dedi. Hemen bunu üç nüsha olarak daktilo ettir. Bu, hem aramızdaki anlaşmanın metni hem de kurduğumuz müessesenin iç tüzüğüdür. Bir nüshası sende kalacak, biri bende.. Üçüncü nüshayı da çerçeveletip salondaki büfenin üstüne asacağız, anladın mı?...

* * *

İç tüzüğün imza töreni ve üçüncü nüshanın çerçevelenip salona asılmasından sonra müessesemizde çok neşeli, hem de pek çok neşeli bir hayat başlamıştı.

Mızraklı İlmihalden ve Yâsin-i Şerif'ten başka bulunduğum yerde okunacak bir tek kâğıt parçası kalmamıştı. Nazife, artık her anlamda karım olduğu için tüzüğün yürürlüğe girdiğini her haliyle belli ediyordu.

Gelinlik çeyizi arasında birçok âletler getirmişti: Pensler, İngiliz anahtarları, büyüteçler, kutular içinde beyaz tozlar, ismini ve neye yaradıklarını bilmediğim küçük küçük ecza şişeleri, v.s...

Akşamları eve geldiğim zaman dokuzuncu karımın ilk işi saçlarımı koklamak oluyordu.

— Berbere mi gittin bugün?

— Evet karıcığım!..

— Hangi berbere ve saat kaçta gittin?

— Taksimde «Mevsim Berber Salonu»na gittim. Saat tahminen sabahın onuydu.

— İmkânı yok, sabahın onunda saçlara sürülen bir losyon bu saate kadar kalmaz!.. Doğru söyle, bu kokuyu nerde sürdüler sana?...

— Vallahi berberde sürmüşlerdir, başka bir yere gitmedim!..

Nazife bu... İnanır mı kolay kolay!.. Hemen bir kitap açıyor berberlerin kullandıkları hafif losyonların insan saçında ne kadar süre kalabildiklerini bu konuda bilgi veren bir eserin sayfalarından incelemeye çalışıyordu.

— Berber losyonları çok hafif parfömlerdir!.. Üstelik rüzgâr çabucak uçuruverir bu kokuyu!.. Bir dakika lütfen... Meteorolojinin bugünkü raporundan hava durumunu inceleyelim!..

Bu sefer günlük gazetelerdeki hava raporlarını okuyor ve hafifçe gülümseyerek:

— Mümkün!.. diyordu. Bugünkü rüzgâr durumu pek o kadar fazla şiddetli değil. Hava sakin olduğuna göre saçlarından koku akşama kadar kalabilir!..

Daha sonra eline aldığı kocaman bir pertavsızla ayakkaplarımın tozunu veya çamurunu muayene ediyordu.

— Hangi vasıta ile geldin?

— Dolmuşa bindim karıcığım!..

— Bay Murtaza doğru söyle, ayakkabındaki toz parçaları dolmuşla gelen bir yolcu için biraz fazla görünüyor!.. Maamafih şimdi anlaşılır vaziyet!..

Elindeki tüplerden birinden birkaç damla ilâç damlatıyordu pabuçlarımın altına; sonra büyüteçle dikkatle incelemeye başlıyordu...

— Haklısın Bay Murtaza!.. Pabuçlarındaki tozun terkibi kaldırım tozunun terkibine aynen uyuyor!.. Söylediklerin doğru olabilir! Şimdi omuzlarını uzat bakalım!..

Bu sefer daha büyük bir pertavsızla omuzbaşlarım ve ceketimin sırtı inceleniyordu. Saçlarımı tararken dökülen bir kıl parçası varsa onu görür görmez Nazifenin gözleri define bulmuş kazıcılar gibi ışıyordu. Omuzumdaki kırık saç teli, beyaz bir kuşe kâğıdın üstüne konuluyor ve

küçücük bir mikroskop altında inceleniyordu. Başımdan koparılan yeni bir saç teli ile ayni özelliği gösterdiği için de tabiî hemen mâsumiyetim ilân ediliyordu.

Gömleğimin yakasından kıravatımın kıvrımlarına, çoraplarımın çizgisinden bel kemerimin tokasına kadar her şey inceden inceye tetkik edilip tahlil neticeleri alınıncaya kadar saat 22 yi buluyordu.

— Aman karıcığım, nerdeyse açlıktan öleceğim!.. Tetkiklerine yemekten sonra da devam edebilirsin!..

Desem, cevap hemen hazırdı:

— Rica ederim Bay Murtaza!.. İç tüzüğün 118 nci maddesi her akşam üç saat genel müşahede altında kalmanı âmirdir!.. Şimdiden tüzüğü ihlâl etmiye hakkımız yok!..

* * *

Böylece günler, haftalar geçti. Günlerle haftalarla beraber dokuzuncu karımın eline de bir sürü ipuçları geçti. İç tüzük gereğince kendisine verdiğim bilgiler onu çileden çıkarıyordu.

Bir akşam yine günlük raporu veriyordum. Dairemizde çalışan bir kadın hademeden söz açmak dalgınlığını gösterdim. Aman Allahım, bir kızdı, bir kızdı ki, düşman başına!.. Küplere bindi!..

— Hani çalıştığın yerde kadın yoktu!.. diye bağırdı. Bu ne rezalet!.. Bu ne cesaret!..

— Karıcığım, bir dakika müsaade et: Bahsettiğim kadın tüzük hükümlerine aykırı değildir, 66 yaşındadır!.. Bu bakımdan şimdiye kadar sana bahsetmeyi gerekli bulmadım!..

Hemen yerinden fırladı. Salondaki kitaplığın başına geçti. Bir kitap çıkardı. Çatık kaşlarla dakikalarca o kitabı inceledi. Sonra bir fırtına gibi içeri daldı:

— Yalan söylüyorsun!.. dedi. Yalan hepsi!... 66 yaşındaki bir kadın hademe olarak vazife göremez!.. Evvelâ kanun hükümleri mânidir emeklilik yaşı gelmiş bir kadının çalışmasına!.. Sonra.. Sonra da tıp kurallarına göre bu yaşta bir kadın hademelik yapamaz!

— Peki, bana bir gün müsaade et, yarın şefimizden gerekli izahati alıp size bildireyim!..

— İzahat mizahat istemem Bay Murtaza!.. Dairenizdeki hademe kadının 66 yaşında olduğunu bildiren bir vesika getirmelisin bana şefinizden!.. Bu işin başka çıkar yolu yok, anladın mı?..

Ertesi gün ona istediği vesikayı sağladım. Biraz ferahladı. Ama içine kurt düşmüştü bir defa.

— Çıkacaksın, dedi, oradan çıkacaksın hemen!.. İstemiyorum orada çalışmanı!.. İç tüzüğümüzün 231 nci maddesi gereğince sana ihtar ediyorum, derhal istifa edeceksin işinden!..

Tüzük gereğince işimden ayrıldım.

Tam üç hafta bomboş, evde oturdum. Hangi işe gireceğimi bir türlü kararlaştıramıyorduk. Daha doğrusu işlerin hepsi bizim iç tüzüğe aykırı geliyordu.

— Karıcığım, dedim. Üç-beş kuruş paramız var.. Onbin peşine çok güzel arabalar var.. Meselâ bir 54 pleymut alabiliriz.. Günde 100 lira çıkarsam yine yeter bize!.. Hem takside çalışırım, hem dolmuş yaparım.. Pazarları da seni gezdiririm.. Olmaz mı?

Düşündü, düşündü:

— Olmaz!.. diye mırıldandı. Olmaz!.. Hanım müşteriler binerse ne yapacaksın?... Meselâ genç ve güzel bir hanım arabanın kapısını açtı ve kanapeye kuruldu... Ne yaparsın?...

Gözümün önüne gıcır gıcır bir araba, onun arkasına kurulmuş şık bir hanım ve direksiyon başında gözlerini dikiz aynasına çevirmiş kendi hayalim geldi.. Ve sonra daha tatlı hayaller...

Ben bu hayâllerden kurtulup cevap vermiye hazırlandığım bir sırada:

— Bay Murtaza! diye bağırdı karım. Kendine gel!.. Kafandan geçenleri biliyorum!..

— Karıcığım, istersen arabanın döşemesine bir levha asarım: «Bu taksiye hanım müşteri binemez!» İster misin?..

— Hayır, istemem!.. Şoförlükten başka bir meslek bul!

— Bir lokanta açsam? Ha? Ne dersin?

— Olmaz, oraya da hanımlar gelebilir!

— Bakkallık?

— Olmaz!

— Terzilik?

— Hiç olmaz!

— Memuriyet?

— Asla!

— Mahalle bekçiliği?

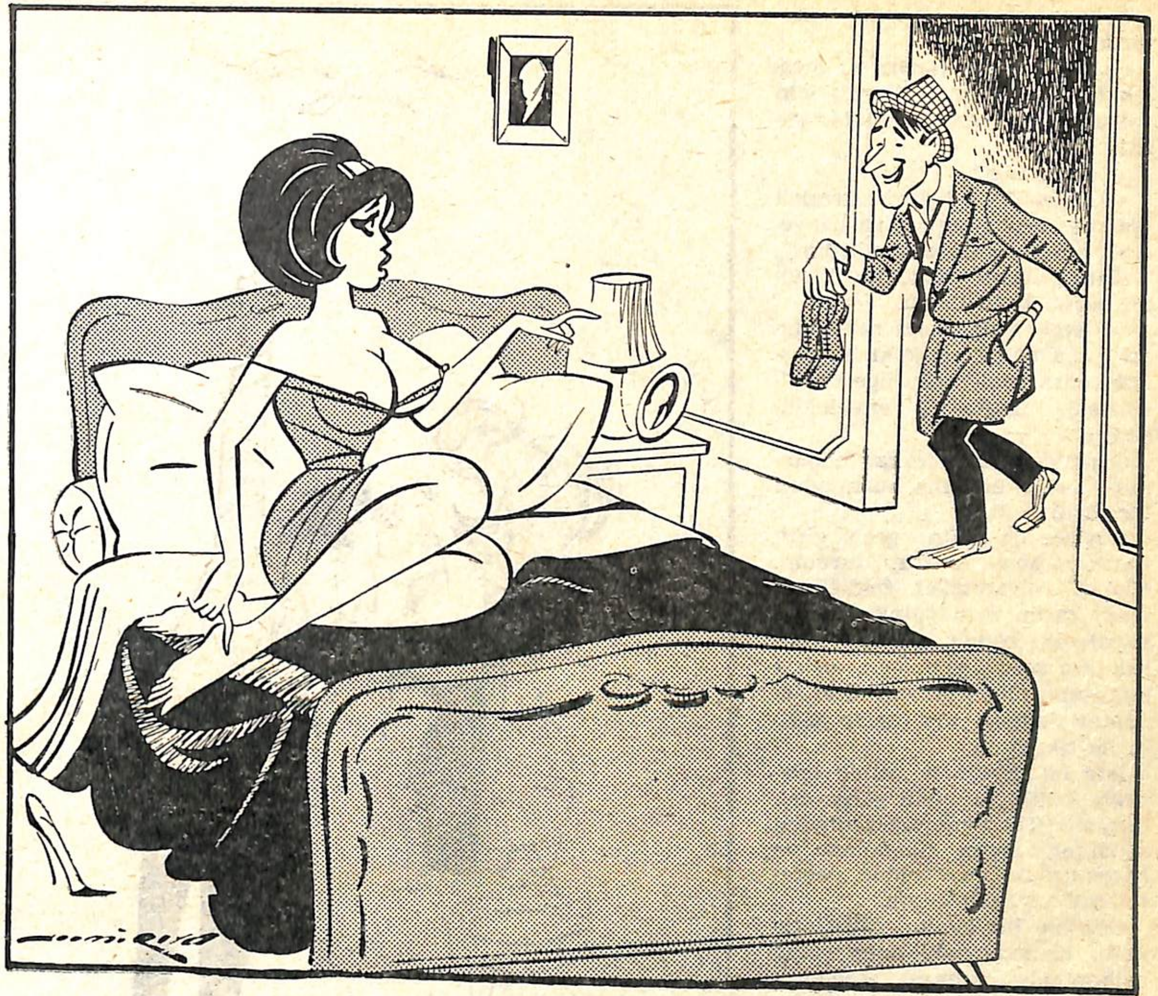
— Deli misin sen, bekçi karısı mı desinler bana?... Hem görüyoruz bekçilerin gece hayatını!.. Sinema dağılışında dünyalar dolusu genç kızla, genç kadınla karşılaşacaksın!.. Olmaz bekçilik!

— Peki polislik?

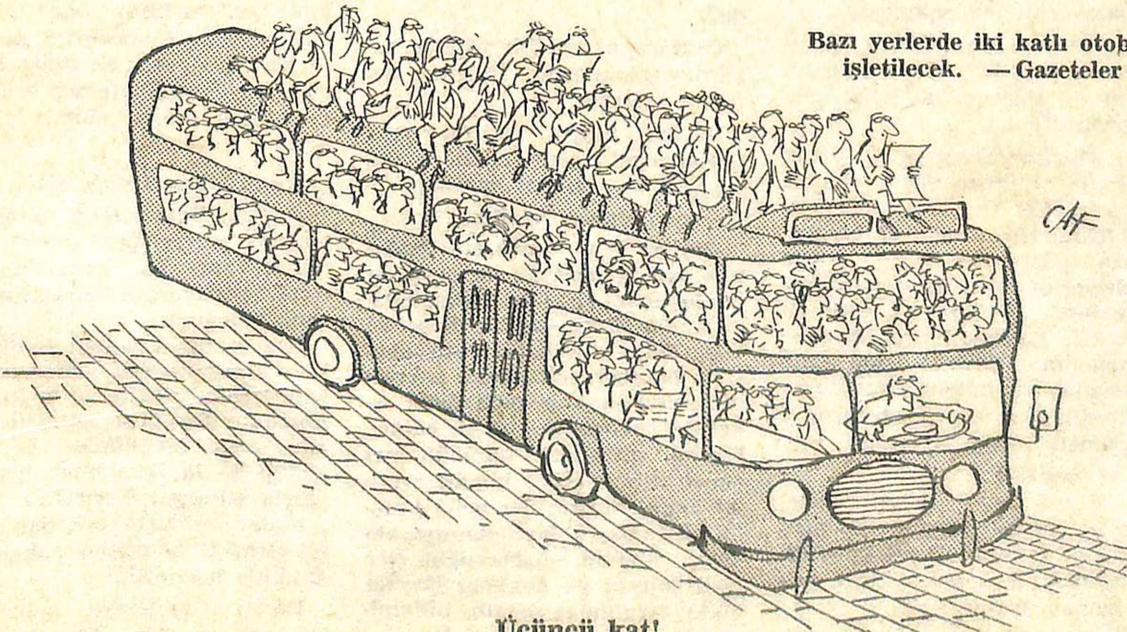
— O da olmaz!..

O gece sabaha kadar kadınlarla teması olmayan bir meslek bulmaya çalıştım. Fırıncıdan tramvay biletçisine, işportacıdan sütçülüğe kadar her mesleği gözümün önünden geçirdim.. Yok yok yok...

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)



— Söyle bakayım: Dün gece nerde idin?
— Ne bileyim ben karıcığım... Yarın sosyete dedikodularında okuruz!.



Bazı yerlerde iki katlı otobüsler işletilecek. — Gazeteler —

Üçüncü kat!

Sabaha karşı, karımı uyandırdım:

— Buldum!.. Kadınsız bir meslek buldum amma, benim için çalışma imkânı olmayan bir saha!..

— Neymiş o?

— Askerlik!.. Yaşım elverişli olsaydı harbokuluna, ya da gedikli çavuş okuluna yazılırdım!..

Karım, biraz düşündü. Yüzünü esefle buruşturdu.

— Evet, dedi. Belki mümkündü o. Fakat ne yazık ki bu yaştan sonra seni askerliğe de almazlar!.. Başka bir meslek düşün!..

O uyudu. Ben tekrar düşünmiye başladım. Ama bulamadım bir türlü.

Böylece üç hafta geçip gitti. Evde bomboş oturup durdum. Hanım ziyaretçiler geldiği zaman, karım beni yatak odasına kapatıyor, kapıyı üzerime kilitledikten sonra gelenlerin dişisel kokusunu duymayayım diye anahtar deliğini bile gazete kâğıdı ile tıkıyordu.

İşte bu durumda yatak odasında kilitli kaldığım günlerden biriydi. Tül perdenin ardından sokaktan geçen hanımları ve karşımızdaki apartmanın pencerelerini seyrediyordum.

Gözüme bir kadın silüeti çalındı. Karşımızdaki apartmanın balkonunda kumral saçlarını ensesinde toplamış, uzun boylu, hoş ve zarif bir hanım vardı.

Huyum kurusun!.. Yeniden eski Murtaza olmuştum... Üç hafta önceki uçara, kaçara nişan alan, turnayı gözünden vuramazsa bile kekliği kanadından yaralıyabilen Murtaza yeniden canlanmıştı içimde...

Perdeyi araladım. Önce klâsik, sonra neoklâsik, daha sonra pratik, sistematik, demokratik ve sempatik bütün metodlarla komşu hanımın dikkatini üzerimde toplamaya muvaffak oldum.

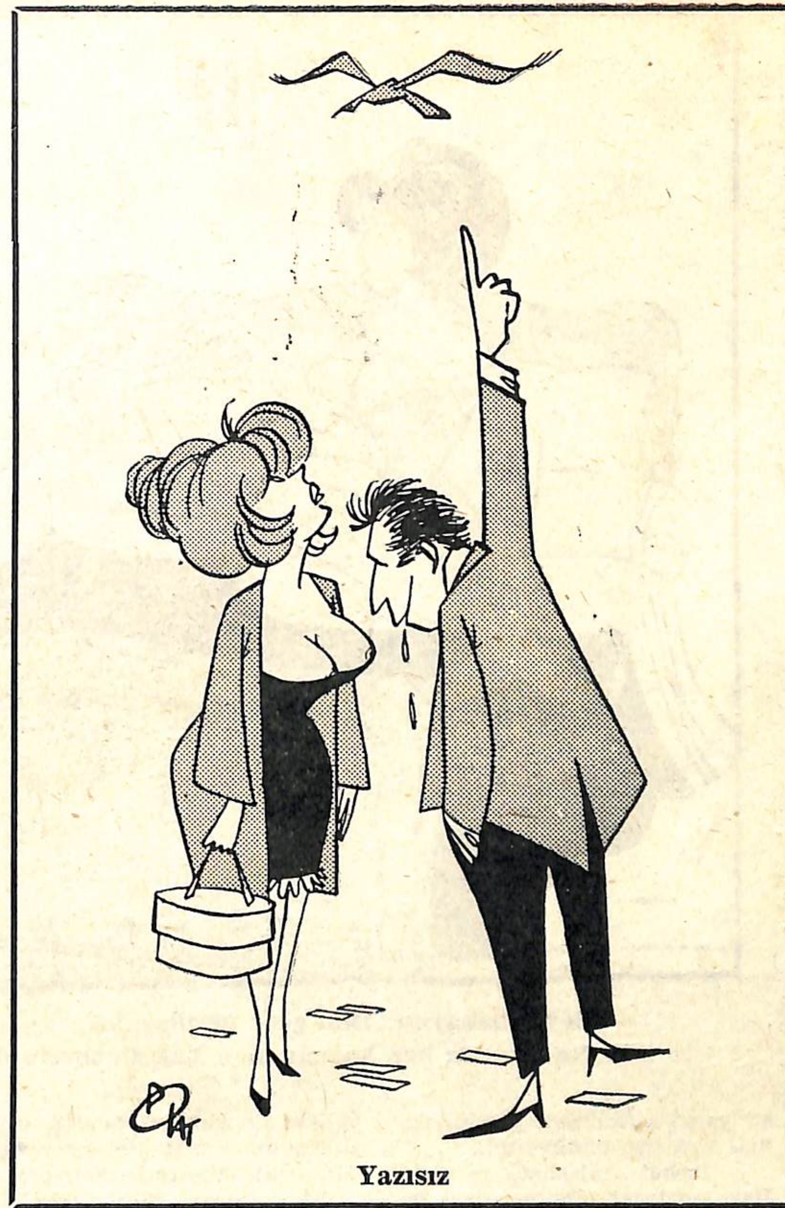
Aramızdaki aşkomanyetik hatlar tamamlanınca o da içeri girdi. Aynen benim gibi tül perdenin aralığından sinyallerini göndermiye başladı...

Şirketimizin iç tüzüğünde karımla beraber evde olduğumuz zamanlara ait, ona herhangi bir rapor vermem taahhüdü olmadığına göre komşumla gizli işaretleşmelerimiz herhalde tüzüğe de aykırı değildi.

Dokuzuncu eşim Bayan Nazife, misafir odasında hanım arkadaşları ile şuh kahkahalar atarken ben, dokuzuncu evliliğimden sonraki sıra numarasına göre yirmibirinci aşkıma başlamıştım bile. (Tabiî karım, bütün âlet ve eczalarına, hattâ iç tüzüğe rağmen daha önceki yirmi hikâyenin önsözünü bile bilmiyordu.)

Beyhanla aramızdaki dostluk, artık pencere işaretleşmesinden çıkmış psiko-seksüel romanlara konu olabilecek kadar çok yönlü gelişmeler kaydetmişti.

Nerede ve nasıl buluştuğumuzu, neler yaptığımızı merak ediyorsunuz değil mi?.. Kimbilir belki içinizde Bayan Nazife gibi çok kıskanç hanımlar da vardır. Hovarda erkeklerin meslek sırrını açıklayıp ortalığı birbirine katmaktansa, güzel bir kadının



Yazısız

kollarında yatak çarşafını birbirine katmayı tercih ederim!

Yalnız şu kadarını söyleyim ki Beyhanla buluşmalarımızın hiçbirinde fiziksel varlığımız arzın yüzeyine paralel bir çizgi çizemedi. Yatak ve batak meselesi şu koca İstanbulun bütün gizli köşelerine rağmen emekli hovardalar için hâlâ önemli bir problem niteliğini maalesef muhafaza etmektedir!

Lüks oteller pek pahalı.. uzun vâdeli yatırımlar, çok zaman sermaye batırımları ile sona eriyor... Kırlar, çamlıklar, fundalıklar enikonu sakıncalı!

Beyhan cin gibi kadındı. Bu işlerde tecrübeliydi. Kafası, benim yürek antenlerim kadar iyi çalışıyordu.

— Murtazacığım, dedi. Uzak yerlerde buluşmamızın hiçbir faydası yok! Eve geç kalıyoruz, bir! Kupkuru masalarda birbirimizin gözlerine bakıp göğüs geçiriyoruz, iki!.. Bir tanıdık tarafından görülmemiz ihtimali var, üç!.. En iyisi başka bir çare düşünelim.. Meselâ sizin evde buluşmamıza imkân yok mu?..

Güven oyu almış bir azınlık hükûmeti kadar hayretler içinde kalmıştım:

— Nasıl olur? dedim. Nazife, duman attırır ikimize.. Uykusu pek sığdır onun! Değil ikimizin buluşması, iki sinek üstüste gelse hemen uyanıverir!

— Gece buluşmayacağız! Biliyorsun ki geceleri çıkamam ben!..

Bu defa, milletvekili olmuş bir arzuhalci kadar şaşkına dönmüştüm:

— Gündüz mü buluşacağız bizim evde?... Ha?... Güpegündüz mü Beyhan?

— Evet güpegündüz!

— Deli misin sen, ayol?

— Hiç te değilim!.. Ama kıskanç kadınların yarım porsiyon deli sayıldığını bilecek kadar akıllıyım!

— Yani?

— Kâğıt kalem var mı yanında?

Çantamı açtım. Bir yaprak kopardım bloknottan. Kalemle beraber uzattım.

Beyhan, kâğıdı oturduğumuz pastahanenin cam masasına dayayarak şu satırları karaladı:

«Sayın Bayan Nazife,

«Eşiniz Bay Murtaza, Cumartesi sabahı saat 10 da sevgilisi ile beraber Anadolu Kavağında-ki Kulüp 99 da size ilk ihanetini yapacaktır. Kendisini mâşukasıyla beraber yakalamak isterseniz kulübün kapısında değil iskelede beklemeyi tercih ediniz. Çünkü gittikleri kulübün biri genel, diğeri özel olmak üzere iki kapısı vardır. Siz belki kulübü bile kolay kolay bulamıyacaksınız. Çünkü bahsettiğim yer gizli çalışan ve Anadolu Kavağı halkı tarafından henüz bilinmiyen bir yer altı pavyonudur.

Saygılarımla.

Sizi çok seven bir yakınınız»

* * *

Beyhanın yazdığı mektubu hemen o gün karımın adresine postaladık. Cumartesine kadar eline geçeceği muhakkaktı.

Cuma akşamı eve geldiğim zaman Nazife, her zamankinden çok değişikti. Bana belli etmiyordu ama, sürek avına çıkacak usta bir nişancı heyecanı içinde olduğunu anlamak güç değildi.

O akşam her şeyimi daha büyük bir dikkatle teftişten geçirdi. Sıra ayakkaplarıma gelmişti.

— Bana baksana Bay Murtaza! dedi.

— Bir şey mi var karıcığım?

— Ayakkabının bağında çok şey var: Sol ayağın sabahleyin gemici düğümü şeklinde bağlanmıştı. Şimdi fiyong olmuş. Söyle bakalım nerde çıkardın pabuçlarını?... Kimin evine gittin?.. Kiminle buluştun?. Doğrusunu söyle, yoksa karışmam sonra!..

— Hiç kimse ile!.. Belki kendiliğinden çözülmüştür de yeniden bağlamışımdır...

Nazife, ayakkabı bağlarımın üstüne fazla düşmekten vazgeçti:

— Yarın, dedi, yarın ne yapacaksın?... Hâlâ iş bulamadın mı?..

Tabiiliğimi bozmamaya çalışarak:

— Arıyorum, dedim. Yarın yine sağa-sola gideceğim. İnşallah uygun bir şey bulurum belki!..

Ertesi sabah uyandığımız zaman Nazifenin heyecanı son haddindeydi. Beni suçüstü yakalamaktan duyacağı zevki düşünüyor, burun deliklerinden alevler çıkıyordu sanki.

Her zamanki gibi saat dokuza doğru evden çıktım. Şehremininden bindiğim bir dolmuşla Aksaraya geldim. Beyhanla kararlaştırdığımız programa uyarak saat dokuzbuçukta ona telefon ettim. Evdekilere belli etmemek için:

— Sen misin Fatmacığım, dedi. İyiyim, sen nasılsın?..

Ve fısıltı halinde ilâve etti:

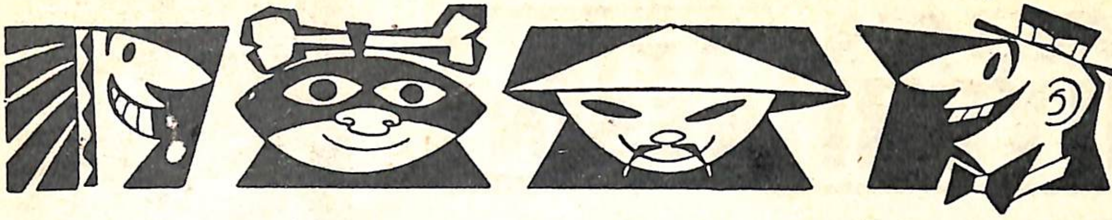
— Salonda oturuyor bizimkiler. Onun için yavaş konuşacağım: Seninki biraz önce telâşla çıktı evden. Zannederim Anadolu Kavağına geçmek üzere Köprüye koşmuştur. Hemen eve gel, ben biraz sonra yanında olacağım!

Sonra yüksek sesle ilâve etti:

— Peki Fatmacığım, birazdan gelirim. Olur, peki.. Gelirken uğrar sorarım komşulardan.. Ama sanmıyorum buralarda kiralık olduğunu...

Eve geldiğim zaman koalisyon kurabilmiş liderler kadar sevinç içindeydim. Nazife gitmişti. Ta Anadolu Kavağına gitmişti. Nazife.. Beni sevgilimle beraber Kulüp 99 da yakalamak için sevinçle gitmişti karıcığım. Hem o kadar sevinçle, o kadar acele ile gitmişti ki odalar sabah dağınıklığı içindeydi.

Etrafı toplamaya çalışırken Beyhan şıp diye damlayıverdi.



MİLLETLER GÜLÜYOR

Kangurular

Bir Amerikalı, Avustralya-da, ineklerin otladığı bir çayırdan geçerken rehbere sorar:

— Bu hayvanlar nedir?...

— Bunlar mı? İnekler efendim!...

— İnekler mi?... Ha, ha, ha, hay!... Bizde inekler, bunların en aşağı üç misli!... Peki ya şuradakiler ne?..

— Koyunlar...

— Zavallılar ne kadar da çelimsizler, Amerikada koyunlar bunların beş mislidir...

Tam bu sırada yanlarından bir sürü kanguru geçer, Amerikalı merakla rehbere sorar:

— Bunlar da ne? Şimdiye kadar hiç görmemiştim...

— Çekirgeler Mister...

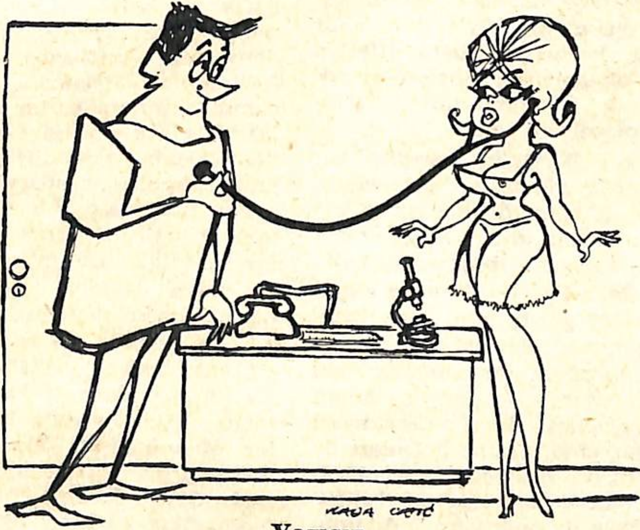
* * *

Sefalet

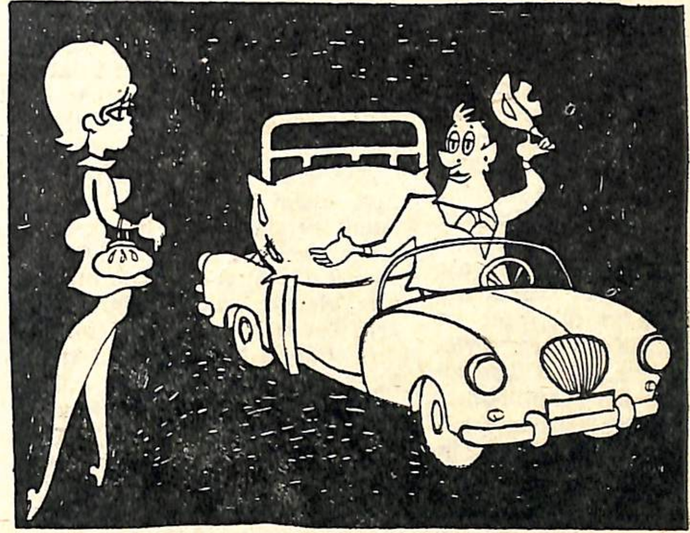
İki kötümser milyarder konuşuyorlardı:

— Azizim çok fena, bu gidişle sadaka istemek zorunda kalacağız.

— Peki ama kimden?...



Yazısız



Yazısız

Cehennem

Bir grup Amerikh turist, Napoli yakınlarındki Vezüv yanardağına tırmanıyorlardı. Tam kraterin kenarına geldikleri sırada içlerinden biri hayretle haykırdı:

— Ne garip!... Bana cehennemi hatırlatıyor!

Rehber gözlerini hayretle açtı:

— Ah! Siz Amerikalılar! dedi, gezip görmediğiniz yer yok!...

Diş fırçası

İskoçya'da, bir ilkokulda temizlik dersinde öğretmen talebelerden birini kaldırır ve sorar:

— Dişlerini neyle temizlersin Mac?...

— Diş fırçasıyla öğretmenim der küçük Mac Tavish.

— Senin de fırçan var mı?..

— Yok efendim!...

— Peki, diş fırçası olduğunu nerden biliyorsun?.

— Babam satar da ondan, öğretmenim!...

Kapının eşiğinde kucaklaşarak yatak odasına geçtik.

Sonra...

* * *

Anadolu Kavağına gidişi ve dönüşü en az dörtbuçuk saat tutacaktı Nazifenin. En kötü ihtimalle bu kadar zamandan evvel dönemezdi. Vapurun gidişinin ve dönüşünün iki saat çeyrek dakika olduğunu daha önce öğrenmiş, yapacağımız «darbe-i muhbbet» ihtilâlinin bütün programını en ince detaylarına kadar hesaplamıştık. Eğer bir de Kulüp 99 u aramaya kalkışmışsa akşamdan evvel dönmesine imkân yoktu.

Buna rağmen biz o gün, Beyhanla ancak saat 14 e kadar yatak odasında kalabildik. Bugünlük bu kadar alış-veriş yeterdi.

Beyhan, kanatları ışıl ışıl yaldızlı bir kelebek hafifliği ile evine doğru uçtu. Ben, Nazifenin bıraktığı dökük saçıkları toplamakta devam ettim.

Hem acıkmıştım da... Bilirsiniz, insanlar bâzan bir saat içinde bile çabucak acıkıveriyor..

Mutfağa geçtim. Büyük bir rahatlıkla hem kendim için, hem de Nazifecik için yemekler hazırladım: Patates salatası, mercimek çorbsı!..

Nazife eve döndüğü zaman akşam yakındı. Yorulmuş, acıkmış, kızgınlığından ifrit olmuştu.

— Neredeydin bu saate kadar? diye bağırdım. Galiba iç tüzüğe yeni bir madde eklemek gerekecek.. Öğledenberi aç susuz bekliyorum. Evi topladım. Düzelttim. Sana yemekler hazırladım. O kadar da merak ettim ki? Berbere mi gittin? Terziye mi uğradın?...

Ona konuşma fırsatı vermeden ardarda sıralıyordum cümleleri. İstiyordum ki evin durumunu, yaptığım yemekleri görsün de sonra başlasın konuşmaya...

Acaip bakışlarla evi inceledi. Mutfaktaki yemeklere baktı. Gözlerimin içine baktı:

— Saat kaçta geldin? dedi.

— Bilmem ki, dedim, öğleye doğru geldim. İş için uğradığım yerlerden müsbet bir cevap alamayınca dönüp geldim karıcığım..

Düzenlenen eşyaları, yapılan yemekleri görünce benim evde olduğuma iyice inandı.

Paket halinde alınan hazır çorbalardan yaptığım mercimek unu halitasını iştiha ile yedi. Sonra patates salatasından aldı biraz. Hemen iki de yumurta kırdım tereyağına... Tamam!

Çok durgundu.

— Murtaza! dedi. Senin hiç düşmanın var mı?

— Yoooo! dedim. Kime ne yaptım ki düşmanım olsun?.. Bilirsin ki ben, karıncanın belini bile incitmem!

— Karıncanın belini incitmezsin ama belki başkalarının belini incitmişindir... Düşün hele, gücendirdiğin hiç kimse oldu mu bu günlerde?

Biraz düşündüm numaradan...

— Sanmıyorum!.. dedim. Ne oldu, ne var?

Çatalı, kaşığı bıraktı. Sandalyenin kenarına acele ile astığı çantasını açtı. Beyhanla beraber yazdığımız mektubu çıkardı:

— Al, oku bakalım şunu!

Aldım, okudum. Hayretler içinde kalmış gibi gözlerimi açtım.

— Ne anladın bundan sen?

— Vay namussuzlar!.. diye söylendim. Şimdi de yuvamızı yıkmaya çalışıyorlar, görüyor musun?.. Ne zaman geldi bu mektup?...

— Dün geldi!.. Ben de bugün Anadolu Kavağındaydım, anladın mı şimdi? Eğer seni sevgilinle beraber yakalasaydım...

Sustu. Sipsivri tırnaklarını uzattı.

— Gırtlağınızı bunlarla parçalıyacaktım!.. Fakat yanılmışım.. Anlıyorum ki düşmanlarımız var. Senin değilse benim var düşmanım!

Ağlamaklı oldum. Vasfi Rızaların, Münir Özkulların, Müşfik Kenterlerin giremiyeceği şekillere girdim.

— Yazık!.. diye inledim. Benim gibi uslu, kendi halinde bir kocanın demek ki günahını aldın ha?... Yazık!.. Darmadağınık bıraktığın eşyaları saatlerce düzelten ellerime yazık!.. Mutfağa girip sana yemek hazırlıyan parmaklarıma yazık!..

Çok.. pek çok üzülmüştü bu konuşmamdan... Gözlerinin içi şefkat ve pişmanlık doluydu.

Sofradan kalktı. Yanıma geldi. Boynuma sarıldı. Yanaklarımdan öptü:

— Söz veriyorum, dedi, bir daha günahını almıyacağım senin!.. Kıskanmıyacağım lüzumsuz yere..

Ve...

Parmaklarıyla saçlarımı okşayarak ilâve etti:

— Canım Murtazacığım benim!.. Senin gibi koca dünyayı arasam bulunmaz!.. Ne iyi, ne iyi erkeksin sen!

Şemsi BELLİ

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN



— 8 —

Ondan sonra kadını tutabilirsen tut, zincirle bağlasan durmaz, haydi Muammer'in arkasından, Muammer nereye o da oraya... Muammer'in klarkını yiyen kadın bir daha iflâh olmuyor. Yaa, işte böyle...

Hiç unutmam, Paslı Pervin'e bir klark çekti, Allah Allah... O ne klarktı yarabbim!.. Evvelâ size Paslı Pervin'i anlatayım. Efendim bu kadın, dünyanın en cimri insanı... Kocasının söylediğine göre, eskir, aşınır diye kocasına dudağından öptürtmezmiş; anlayın artık ne cimri kadın... Paslı Pervin demelerinin sebebi de, kadının kirli çıkıdaki altınları bile nerdeyse paslanacak da ondan bu lâkabı takmışlar. Bu Paslı Pervin'in Lokman Hekim'in ye dediği cinsten, affedersiniz, bir kızı var, ilik, ilik... Lüp diye yut kızı. Yine o günler aklıma geldi, hey gidi hey... Efendim, bu bizim Klarkçı Muammer, bir toplantıda Paslı Pervin'in kızını görmüş; görmesiyle kızı gözüne kestirip şipşak kıza kalarkı basmış, ama ne klark... Görenler söylerdi, körpe kız klarkı yer yemez çarpılmış. Muammer klarkı çekti ya, basıp gitmiş... Kız artık durabilir mi beyim, ne mümkün, haydi Muammer'in arkasından, Muammer nereye kız da oraya.

Efendime söyliyeyim, bu iş hemen duyuldu, dilden dile yayıldı. Paslı Pervin küplere binmiş, kıza etmediğini bırakmıyor: «Yazıklar olsun sana verdiğim emeklere. Hem de herkesin içinde herifin arkasından gidip ş'apmaya utanmadın mı? Ailemizin şerefini iki paralık ettin, tuuu!...»

Kız iki gözü iki çeşme durmadan ağlar, annesine yalvarırmış: «Annecim, benim bunda ne kabahatim var. İstiyerek mi yaptım yani... Herkes gördü işte, bana inanmazsan ordakilere sor. Namussuz herif bana klark çektikten sonra ben kendimi kaybettim zaten, kendimde değildim ki... Ne yaptığımı hiç bilmiyorum. Ben klarkı yiyince kendimden geçmişim. Cümle âlem söylüyor, bu herifin klarkını yiyen kadın elinden kurtulamazmış... Ben klarkı yedim, ondan sonrasını hiç hatırlamıyorum...»

Paslı Pervin «Sen o ağızları bana yutturamazsın... Senin annen ne klarklar yedi de Allaha şükür dillere düşmedi...» diye kızı evden dışarı çıkarmıyormuş.

Neyse efendim, galiba bir baloda mı ne, bu Paslı Pervin herkesin içinde Klarkçı Muammer'e ağzına geleni söylüyor: «Klark numarasıyla masum kızların sâfiyetinden istifadeye kalkmak alçaklıktır. Parmak kadar kıza hiç klark çekilir miymiş... Klarkını o bana çeksin de ben onun erkekliğini göreyim bakayım...»

Aksilik bu ya beyim, Paslı Pervin bağırıp çağırırken kalabalık arkasından Muammer de dinliyormuş. «Göreyim onun erkekliğini!» sözüne pek alınmış.

Haa, şunu da söylemeyi unuttum, bizim Muammer Allah selâmet versin, öyle her kadına klark çekmezdi haa... Gönlü olacak da, içi çekecek de bir kadını klarklıyacak. Kadının güzeli olacak bir, körpesi olacak iki... Çünkü öyle kadınlar vardı ki, Muammer kızsın da onları klarklasın diye «Hıh... Muammer'inki de klarkmıyımış... Ben ne klarklar yedim de gene bozulmadım. Bana Muammer'in klarkları vız gelir...» diyerekten onu tahrik ederlerdi. Muammer onların maksadını bildiğinden güler geçer, boş yere klarkını ziyan etmezdi. Çünkü efendim, o günlerde Muammer'in klarkı sosyetede gayet kıymetli, öyle her kadını klarklamıyor... Fakat bu sefer Paslı Pervin'in lâfları kanına dokunuyor. İçinden «Dur ulan, sana bir klark atayım da kitaplara geçsin...» diyor. Paslı Pervin de bağırıp çağırdığından çok sinirlenmiş, koltuğa çökmüş, başına toplananlar limon çiceği kolonyasıyla boynunu, bileklerini ovusturuyorlar. Muammer «Az müsaade efendim, müsaade ediniz rica ederim...» diyerek, kalabalığı eliyle aça aça, Paslı Pervin'in yanına geliyor, kadına bir klark çekiyor ki beyim, Allah Allah... Daha ilk klarkta kadının işini bitiriyor. Maalesef ben göremedim. Şahit olanların anlattığına göre, Klark Geybıl'in kendisi bile böyle klark çekemezmiş... Ben görenlerin yalancısıyım, daha Muammer kaşının birini yukarı kaldırır kaldırmaz Paslı Pervin «A dostlar, beni zaptedin, bana bir şeyler oluyor... Eyvah, ben bittim, bu da mı başıma gelecekti... Kızımın yerden göğe hakkı varmış...» diyerek tirtir titremeye, sıtma nöbetine girmiş gibi zangırdamaya başlıyor. Muammer sigarasının dumanını Paslı Pervin'in kulak memesine doğru bir-iki üfürüp, başını ona birkaç kere yaklaştırıp uzaklaştırdıktan sonra «Sana bu kadarı yeter» diyerek kalkıp gidiyor ordan. Artık Paslı Pervin durabilir mi? Yallah arkasından... Uyurgezer gibi iki elini ileri uzatıp hem Muammer'in arkasından gidermiş, hem de ordakilere «Hepiniz şahitsiniz, işte gördünüz benim bunda hiçbir kabahatim yok... Eğer vicdan sahibiyseniz, kocama benim suçum olmadığını söylersiniz... Ah zavallı kocacığım, beni affet!..» diye söylenirmiş. Böylece mırıldanarak Muammer'in arkasından merdiveni çıkıyor.

Paslı Pervin'in dedikodusu sosyetede günlerce çalkalandı. Tabii en sonunda kocasının kulağına kadar gitti. Adam, onca yıllık karısını boşamaya kalkmış. Paslı Pervin kocasına «Ayol herkesler gördü işte, bana inanmazsan başkalarına sor, bu oğlanın klarkına dayanılmıyor, ben ne yapayım...» dermiş. Adam da karısının suçu olmadığını anlıyor ama, başına gelenleri de bir türlü hazmedemiyor. Paslı Pervin'in kocası için de dedikodular vardı doğrusu... Adamın bazı huyları varmış sözüm meclisten dışarı, şeymiş yani... Ama ne de olsa koca, değil mi ya... Dedikodu da ayyuka çıkmış artık. Herkese «O Klarkçı Muammer denilen hergeleyi gözüm görmesin, vuracağım o iti...» diye yayıyor. İç cebine bıçak, kıç cebine de tabanca koymuş, Muammer'i eline geçirse tamam... Ama adam gene de namuslu, başı belâya girmesin diye Muammer'in olduğu yerlere adımını atmıyor. Bir yandan da «Gözüme görünmesin, işini bitireceğim...» diye de haber gönderiyor.

Aslına bakarsanız, bütün sosyete erkeklerinin kuyruk acıları olduğundan kocalar Muammer'e kızıyorlar. O yüzden de Paslı Pervin'in kocasını kışkırtıyorlar ki, herif Muammer'i temizlesin de kocalar da klark derdinden karılarını kızlarını kurtarsınlar. Elaman demişler canım... Muammer bir belâ başlarına, klark çektiği kadını evliya çarpmışa döndürüyor. Muammer benim arkadaşımdı ama, aslına bakarsanız bu klark çekmek insan haklarına da aykırı bir iş.. Çünkü kadının rızası yok ki, iradesi elinden gidiyor. Ne olacak, kadın dediğin iradesi zayıf bir mahlûk, zaten çözülmeye, çarpılmaya bahane arıyor; bir de ona klark çektin mi, tamam... Aklı başında bazı kocalar Muammer'in yüksek sosyete muhitine girmesini yasaklamak istediler ama, muvaffak olamadılar, çünkü kadınların çoğu onun tarafından...

Neyse efendim, günün birinde her nasıl olduysa bir gece Yüksek Kulüp'te Paslı Pervin'in kocasıyla Klarkçı Muammer karşılaştılar. Ben de o gece ordaydım... Bakın siz aksiliğe...

Paslı Pervin'in kocası «Gözüme görünmesin, yoksa vururum...» diye aylarca haber yaymış her yana... Adam başka türlü namusunu nasıl temizlesin, hiç değilse lâfını ediyor. Ne bilsin günün birinde hapahap karşılacaklarını. Adamcağız görmezden gelip çekip gitse rezil olacak, vursa, nasıl vursun beyim, adam vurmak kolay mı? Bir kere de vuracağım diye söz vermiş; siz şu içinden çıkılmaz belâya bakın... Allah kimsenin başına vermesin... Bir yandan da ordaki erkekler «Hadisene, hadisene!.. Tam sırasıdır, gebert şu namussuzu!» diye tahrik ediyorlar.

Paslı Pervin'in kocası ister istemez tabancayı cebinden çıkardı. Demek, dediği doğruymuş, cebinde tabanca taşırmış, yine cesur adam neme lâzım...

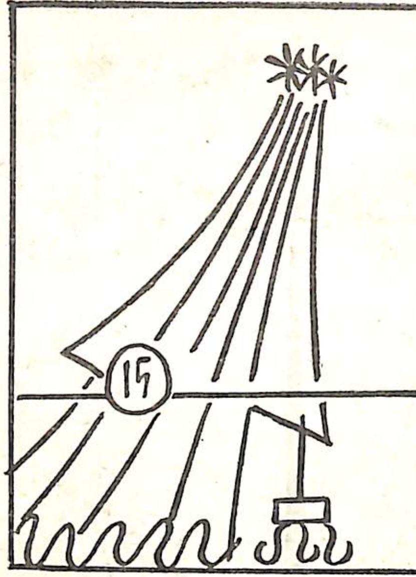
O koca salonu dolduran insanlarda çıt yok, hava son derecede gergin, tıpkı filmlerdeki gibi... Pervin'in kocası, tabanca tutan eli titriyerek ağır ağır, adım adım Muammer'e doğru yürüyor.

(Arkası var)

ALJİL TABLET
Baş ağrıları, yarım baş ağrıları, diş ağrıları, mafsal, bel ve arka ağrılarında, nezle ve gripde ateşin düşmesinde Aljil faydalıdır.
Günde 1-3 Tablet alınır.
ALJİL
(AK—51)

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR
ÇİZEN - TURHAN



İRFAN'LA PERİHAN ATELYENİN BEKLEME ODASINDA GELİN ESVABI ÜZERİNE KONUŞMAKTADIRLAR. FAKAT BU KONUŞMA LÜZUMUNDAN FAZLA UZADIĞI İÇİN YALNIZ KALAN NESRİN FENA HALDE MERAKLANMAĞA BAŞLAMIŞTIR...









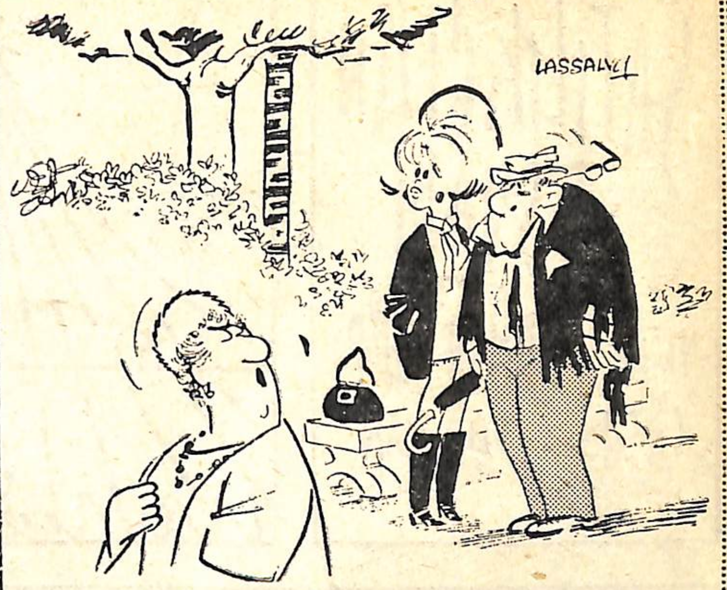




Dünya Karikatürleri



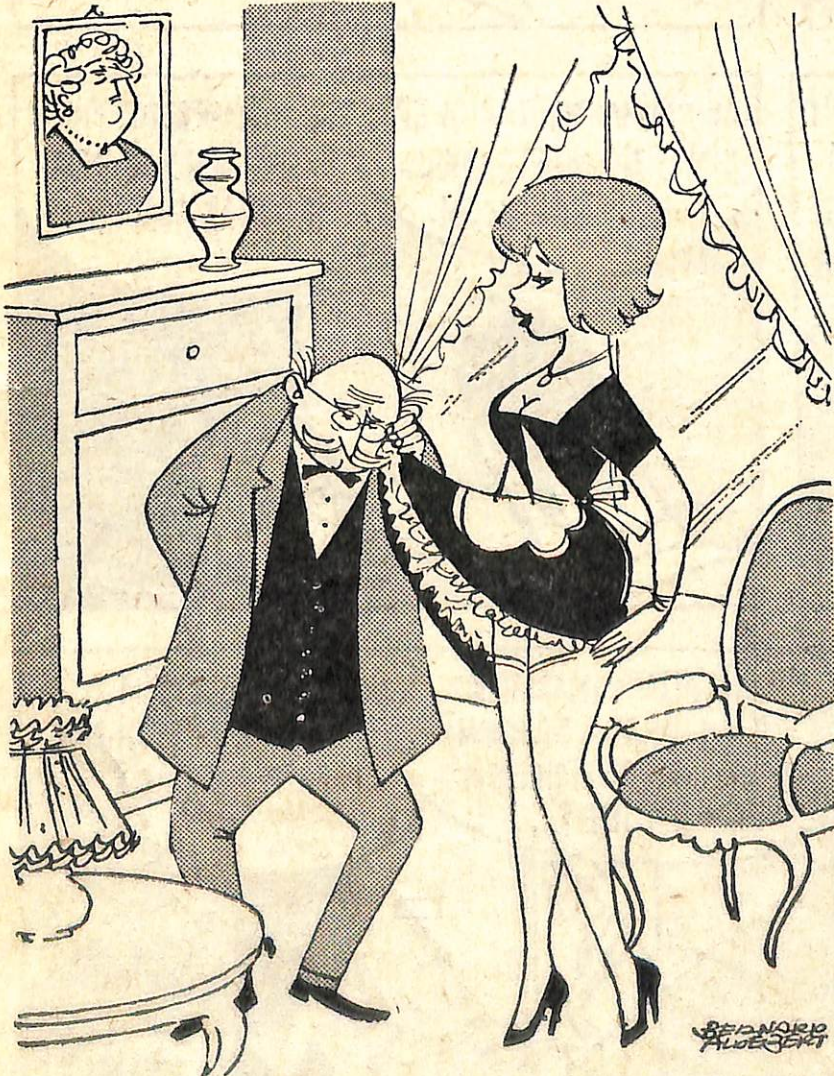
-SİZE: "NE SEVİMLİ, NE ZEKİSİNİZ" DEMEYE BAŞLADIM MI, BANA İÇKİ VERMEYİN...



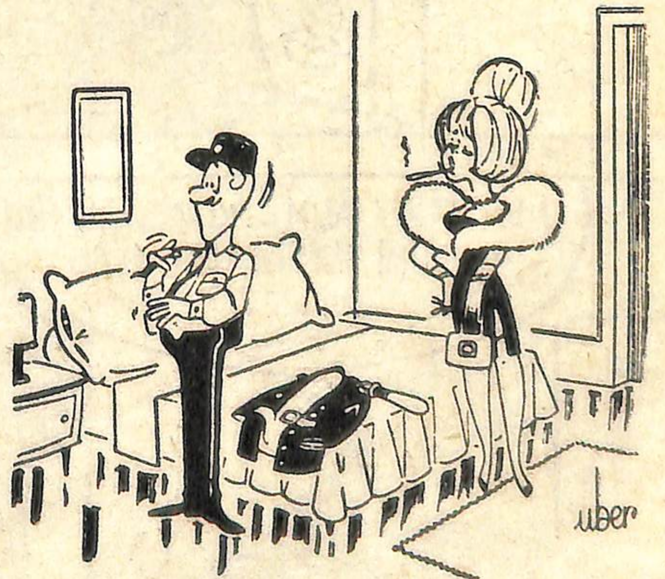
-ŞİMDİ DOĞRU EVE... MESELEYİ BAŞBAŞA KONUŞACAĞIZ...



-BUNUN TOZUNU ALDIN MI?
-AMAN BAYAN, BİR KERE DE AYLIĞINI ALDIN MI DİYE SOR!..



-AH BEYEFENDİCİĞİM... BAYANIN GİDİŞİNE ÇOK MU ÜZÜLDÜNÜZ?..



-AAA... BENİ KARAKOLA GÖTÜRECEĞİNİ SANMIŞTIM...

YIL SONUNU BEKLEMEDEN

BİR ÇEKİLİŞTE

5 Milyon

YALNIZ

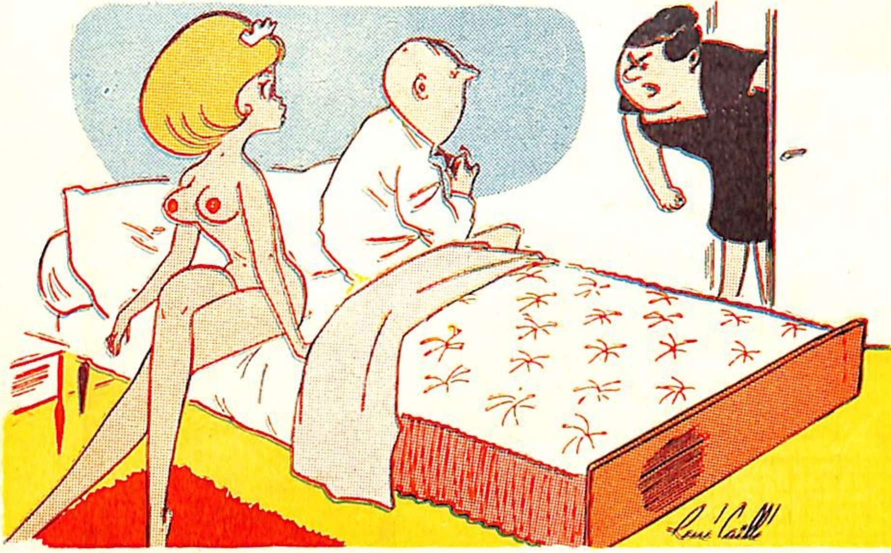
T. C. ZİRAAT BANKASI VERİYOR

SON PARA YATIRMA TARİHİ 10 NİSAN 1964

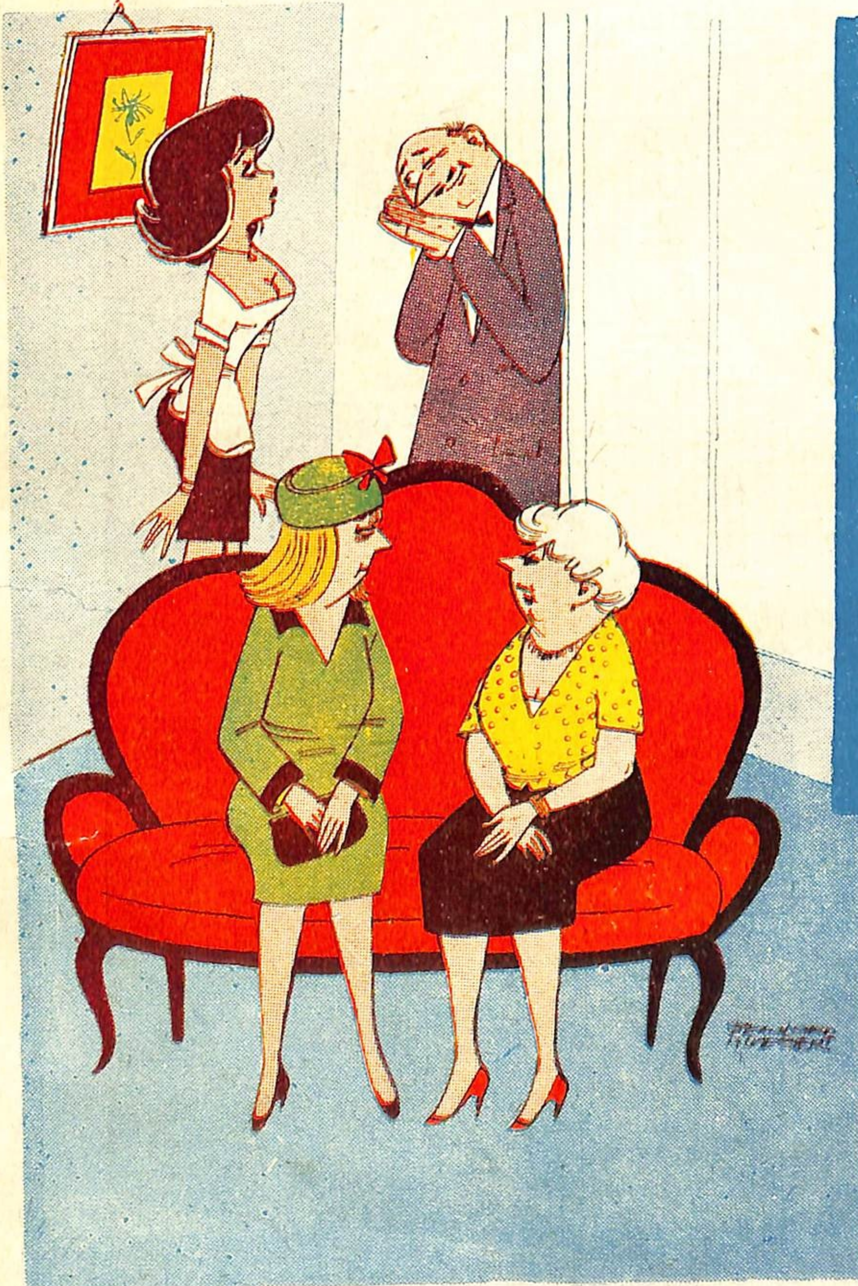
OĞUZ TURAN - ANKARA

(Basın: 2674—A—1355—52)

Akbaba



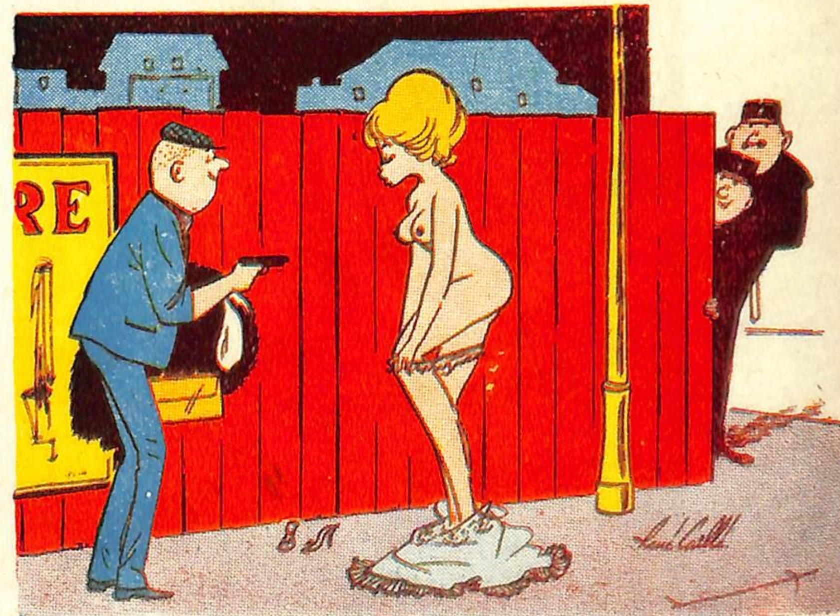
-EĞER YARIN GECE DE BENİM ODAMA GELMEZ-
SEN HANIMA HABER VERECEĞİM!



KIZ FRANSIZCA BİLMEDİĞİ İÇİN KOCAM
İŞARETLE KONUŞUYOR!..



-ÇOK MİYOPMUŞ ZAVALLI... GÖRMEDİ BENİ!



-NE OLUR ŞEF, GÖRMEMEZLİKTEN GELELİM!..